

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII Lapkritis — November 22, 1972 Nr. 90

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

VLIKO SEIMAS RENKASI CLEVELANDE

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, su trumpintai Vlikas, buvo suorganizuotas ir įsteigtas ant tvirtų visos tautos ideologijos pagrindų, o ne kurios vienos politinės grupės programos. Tą bendrą ideologiją Vliką atsinešė visos lietuvių politinės grupės, kurios kovoja dėl laisvos, nepriklausomos, demokratinės Lietuvos valstybės atstatymo. Tai pirmas ir svarbiausias principas, kuris riša ne tik politines grupes, bet ir visą visuomenę ir visą pavergtą tautą, kurios vardu kalbėti ir veikti Vlikas yra įpareigotas.

Nors lapkričio 25 d. su kanka 29 metai nuo Vliko organizacijos įsteigimo ir per visą tą laiką jo atkaklios kovos su okupantais kelta kova dar nebaigta, Vlikas turi veikti ir toliau iki tautos laisvės atgauti. Nors būdamas perkrautas darbas, jis giliai jaučia savo atsakomybę prieš visą tautą. Nenutrūkstamų darbų grandinė ir kas kartas išskylančios vis naujos ir naujos problemos verčia Vliką būti aktyviu ir veiksmingu. Naujų problemų ir darbų gausa yra antras tvirtas Vliko organizacijos išsilaikymo pagrindas.

Tenka džiaugtis, kad mūsų politiniai organizuotoje visuomenėje niekuomet netrūko ir netrūksta atsidėjusių idealistų, pasiryžusių dirbti šioje organizacijoje. Tai svarbūs faktoriai, kuriais yra paremta ir Vliko ideologija ir praktiška jo veikla.

Verta pabrėžti, kad Vlike prie vieno stalo randa bendrą kalbą net trijų kartų atstovai, jeigu tas kartas, politiniam darbu pibrendusias, matuosime dvidešimt penkeriais amžiaus metais. Vlike dirba jauni, net ne Lietuvoje gimę, energingi vyrai, kurie gerai suprantą pavergtos Lietuvos padėtį ir ryžtingos kovos dėl jos reikalą. Man atrodo, kad trečias Vliko išsilaikymo pagrindas yra idealizmas, kurio nepitrūksta nei Vliką sudarančių organizacijų eilėse, nei mūsų visuomenės visose kartose.

Šiemet, savo gimtadienį -- lapkričio 25 dieną -- Clevelande Vliko Seimas pradeda savo dviejų dienų sesiją, kurioje bus apžvelgti praėjusių metų veikla ir ateinantiems metams naujų gairių savo veiklai nustatymas. Kaip visi gerai žino-

Vliko seimo proga Clevelande šį šeštadienį, lapkričio 25 d. įvyks iškilminga vakarienė, kurioje dalyvaus neseniai iš Lietuvos pasitraukę adv. Zigmas ir dr. Danutė Butkai, o meninę programą atliks Čiurlionio ansamblio kanklių orkestras ir solistai, vadovaujami Onos Mikulskienės, Bernardo Brazdžionio eilėraščių deklamuos Vilija Nasvytytė. Nuotraukoje kanklių orkestras ir solistės su vadove O. Mikulskiene.

NIXONO KELIAS

VISŲ PIRMA JIS PAPRAŠĖ VISUS ATSISTATYDINTI

Lapkričio 7 dienos rinkimų rezultatų nagrinėtojai priėjo vieningos išvados, kad JAV rinkikai darosi vis daugiau nepriklausomi ir neklauso partijų ar kitų organizacijų kaip darbininkų unijų vadų nurodymų. Vienas iš tokių žinovų Richard Scammon konstatuoja: "Demokratų partija nėra daugumos partija, bet tik dauguma rinkikų, užsiregistravusių kaip demokratai ir balsuojančių kaip jiems patinka. Per paskutinius septyniuosius prezidento rinkimus demokratų kandidatas tik vieną kartą laimėjo su per 50% balsų -- Johnsonas 1964 metais".

Po keturių metų prezidento išrinkimą nulems 55

me, mūsų Tėvynę Lietuvą didžiausioje priespaudoje laikas priešas yra ir labai žiaurus ir labai atkaklus. Jis yra žymiai už mus stipresnis savo fiziniomis jėgomis, bet lietuvių tautos idealo -- turėti savo laisvą savarankišką valstybę -- nepajėgia užgniaužti ir nepajėgs. Kol pati tauta savo žemėje taip atkakliai kovoja, Vlikui ir mums visiems yra šventas pareiga būti tų tautos kovų talkininkais iki bus pasiektas didysis tikslas -- valstybinė nepriklausomybė.

Vliko veiklos sėkmė, be metinių darbų apyskaitos, Seime, kuria me susirinks 45 jo nariai, bus svarstomos bent trys atskiros problemos, su kuriomis ankštai rišasi Vliko veikla. Jos yra:

1. Politinė pasaulio įvykių raida ir Lietuvos (Nukelta į 2 psl.)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

proc. rinkikų, kurie nori permainos ir nebalsuoja už vieną sąrašą. McGoverno, kaip ir Goldwaterio didžiausia klaida buvusios tos, kad jie davė suprasti rinkikams, jog jie nepriklauso... daugumai.

Anot kito žinovo Louis Harris, kurio organizacija tiksliai įspėjo rinkimų rezultatus (61% prieš 39%), rinkimai įgaliojo prezidentą siekti permainos, permainos, kurios galima pasiekti, bet nelikti vietoje. "Rinkikai užgyrė Nixono užsienio politiką ir... kongreso vidaus politiką. Richardas Nixonas pasidarė tiltu tarp seno ir naujo. McGovernas nepritapo nei prie vieno nei prie kito".

Tur būt panašiai galvoja ir pats prezidentas Nixonas, kuris ilgai nesidžiaugdamas savo pergale, tučiuojau pareikalavo visų savo paskirtųjų pareigūnų atsistatydinimo. (Tokiu esą per 2000). Tai nereiškia, kad jie visi bus pakeisti. Galimas daiktas, kad čia daugiau politinis ėjimas, siekias parodyti tautai, kad prezidentas noris persvarstyti visus savo paskyrimus. Kiekvienu atveju jis parodo prezidento norą nesnausti ant laimėjimų laurų, bet išsikvoti galimai geresnę poziciją Amerikos prezidentų istorijos knygoje.

Anot paties Nixono, didžiausia Dwight Eisenhowerio klaida po perrinkimo buvusi ta, kad jis neįsitraukė reikalo pakeisti savo administracijos.

Prezidentas žino, ką jis jautė dar prieš rinkimus, kad jis turės reikalą su kongresu, kurio dauguma sudaro demokratai, kad ir ne visai vienų pažiūrų. Net kongreso respublikonai nebus

jam visa širdžia atsidavę: iš dalies dėl to, kad jis nepakankamai dirbo jų perrinkimui, iš dalies dėl to, kad po keturių metų jis vis tiek nebegalės daugiau kandidatuoti.

Nixonas tikisi susilaukti kongreso, bet dar daugiau amerikiečių daugumos, kurios nusistatymas veikia ir senatorius bei kongresmanus, pritarimo savo filosofijai, kurią jis išdėstė Washington Star-News reporterui dvi dienas prieš rinkimus ir kuri buvo paskelbta dviem dienom po rinkimų praėjus.

"Vidutinis amerikietis -- aiškino prezidentas -- yra kaip vaikas šeimoje. Jam

VYTAUTAS ALSEIKA MASKVOS AGENTAS

Dirva gavo laišką iš Vidimanto Valatkos, 1971 m. pasitraukusio iš Lietuvos ir dabar gyvenančio Kalifornijoje, kuriame jis atidengia kai kurias aplinkybes, įrodančias, kad Vytautas Alseika buvo užsimaskavęs Maskvos agentas VLIKO tarnyboje. Laišką spausdiname netaisę ir netrumpinę.

"Labai noriu, kad mano šį atvirą laišką redakcijai sužinotų visi Dirvos skaitytojai.

1971 metais atvykau iš okupuotos mano Tėvynės Lietuvos. Ilgai neišdrįsau pareikšti savo nuomonės ir papasakoti lietuviams emigracijoje apie okupacinę priespaudą ir okupanto norą siekiant kompromituoti lietuvių išėivijos veiklą ir vadovaujamus asmenis. Okupantas jau seniai okupacinę spaudoj rašo, kad

lietuvių išėivijos vadovaujantieji veikėjai yra susirišę su užsienio žvalgybomis ir joms tarnauja. Tą jie visur ir visuomet pabrėžia, tą pabrėžė ir "sūnus paklydėlis" Vytautas Alseika savo spaudos konferencijoje Vilniuje.

Tačiau Amerikoje gyvenant lietuvių kartais nesusi-gauja, kad tie "sūnus paklydėliai" yra Maskvos saugumo agentai. Maskva stengiasi visokiais būdais suskaldyti Amerikos lietuvių tautinį nusiteikimą ir stengiasi užverbuoti savo agentus lietuvių išėivijos organizacijose. Tokiu Maskvos agentu buvo ir Vytautas Alseika. Savo paslaugas atliko ir buvo atšauktas, o gal buvo pavojus būti demaskuotam, todėl "skubėjo" grįžti į "sovietinį rojų".

Gerai atsimenu 1970 metus. Alseika tuo metu buvo atvykęs į Kauną. Gyveno pas savo motiną ir buvo laikomas kaip "savas". Saugumas visai neorganizavo jo "sutikti", t. y. mažai juo domėjosi ir leido laisvai lankytis pažįstamus ir draugus. Elgėsi su juo kaip su "savu". Net nerinko ir medžiagos, kokia jo nuomonė ir ką jis galvoja apie Lietuvą, saugumo pranešėjai apie jį nerušė raportų, nes nebuvo reikalo, svečias buvo "savas", priešingai daroma, kai atvyksta lietuvių iš Amerikos. Jie būna griežčiausiai sekami ir prižiūrimi. Pasi-kalbėjimui siunčiami jų buvę draugai ir prieteliai -- saugumo agentai, kurie iki detalių atraportuoja ką svečias kalba ir ką galvoja. Jau tuomet V. Alseikos giminės sakė, kad Vytautas neužilgo grįš į Lietuvą. O okupacinė valdžia ir jo motinos buvo niekam neperdavę, o laikė jį Vytautui, kad turėtų kur grįžęs gyventi. Viskas buvo ruošama jau iš anksto ir beveik prieš 3 metus buvo aišku, kad Alseikos motinos butas yra laikomas jam, kai jis sugrįš į okupuotą Lietuvą.

Be to, ir jo motina dar gyva būdama turėjo ypatingą okupanto pagalbą. Visuomet ją lankydamo vadinas užsienio reikalų ministras V. Zenkevičius ir jo pavaduotojas Karinauskas. Jie nuolat jai padėjo visais gyvenimo atžvilgiais ir teikė visakeriopą paramą. Dr. Alseikienė nuolat palaikė ryšius su R. Vaigausku ir girdavosi, kad artimas jų šeimos prietelius vad. užsienio reikalų ministerijoje. Amerikos lietuviams jau aišku, kas buvo ir ką darė Amerikoje Vaigauskas ir kaip baigėsi jo karjera Anglijoje. (Iš Anglijos jis buvo ištremitas su kitais sovietų šnipais. Red.)

Man dar gyvenant okupuotoje Lietuvoje, pasidarė aišku, kad Vytautas Alseika yra saugumo agentas ir parsidavęs Maskvai."

Vidimantas Valatka
1972 m. lapkr. 14 d.

ĮTEIKĖ KULTŪRINĘ PREMIJĄ

Dr. J. Skrinška įteikia 1000 dolerių premiją dr. J. Girniui.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinė metinė premija buvo įteikta dr. Juozui Girniui lapkričio 18 d. Naujosios lietuvių parapijos viršutinėje salėje. Dr. J. Skrinška trumpu žodžiu atidaręs susirinkimą, įteikė laureatui 1000 dolerių čekį. Laureatas savo kalboje pasisakė, kad jis stengiasi būti aukščiau politinių srovių ir nori dirbti bendram lie-

tuvių labui.

Susirinkime dalyvavo apie 50 asmenų. Po dr. J. Girniaus kalbos, visi dalyvavusieji susirinkime įsijungė į Clevelando Lietuvių Bendruomenės surengtą Lietuvių Dienos minėjimo programą, vykusią didžioje salėje. Programą išpildė "Grandies" Chicago's ansamblis. Po programos visi bendrai dalyvavo vaišėse. (rd)

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMUI LINKIME:
SĖKMĖS SVARSTYMUOSE IR TVIRTYBĖS PRINCIPUOSE.

KISSINGERIO KARJERA (1)

Niekas daugiau taip nepadėjo prezidento Nixono perrinkimui kaip jo užsienio politika, kuriai pritaria dar daugiau amerikiečių negu už jį balsavo. Galima sakyti, kad toji politika neturi kiek rimtesnės opozicijos. Savaime aišku, kad tokiu atveju nepasitenkinama jos oficialiu kaltininku t. y. paties prezidento Nixono

VLIKO seimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

byla, apie ką kalbės dr. Stasys Bačkis, Lietuvos Atstovybės Washingtono patarėjas;

2. Kitas svarbus klausimas yra giliau pažinti tautos padėtį ir nuotakas ir jų pasireiškimus tėvynėje, o ypač kas pastaruoju metu dėjosi ir dedasi Lietuvoje ir kokie tuo klausimu yra Vliko uždaviniai. Šiuo klausimu kalbės Stasys Dziakas, Vliko Sekretorius.

3. Vlikas ir visuomenė, nuo kurios visokeriopos paramos priklauso ir Vliko veiklos sėkmingumas, bus taip pat aptarta. Šia tema kalbės prof. dr. Jonas Genys, o Seiman susirinkę platesnės visuomenės atstovai galės išsamiau tą klausimą išnagrinėti.

Šios trys problemos, atskirų prelegentų Seimui pateiktos ir Seimo narių išdiskutuotos, galės būti sutrauktos į Seimo nutarimus, kurie nustatys gaires kitų metų Vliko veiklai. Ties nutarimai bus paskelbti visuomenei žinoti.

Pabaigai trumpai paminėsiu porą Vliko vėlesnių ir svarbesnių darbų. Vienas jų yra dokumentuotas memorandumas, pasiūstas valstybių vyriausybėms, kurių atstovai susirinks š. m. lapkričio 22 d. Helsinky atlikti paruošiamuosius darbus šauksimais Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai. Šioji konferencija, kurią labai rėmė ir propagavo Sovietų Sąjunga, tikėdama si įteisinti savo imperalistinius užkariavimus, gali atstoti po Antrojo pasaulinio karo neįvykusių Taikos Konferenciją, kurios sovietai visai nenori. Tiesiogiai ar netiesiogiai konferencijoje bus paliesta ir Lietuva. Lietuvos bylos atstovavimas ir gynimas toje konferencijoje yra didžiausias Vliko rūpestis.

Antras svarbus darbas, tai Stalino - Hitlerio sąmokslas ir įvykdytos prieš Lietuvą agresijos dokumentų rinkinys -- baigiama užbaigti. Knyga, kuri pasirodys rinkoje dar šių metų pabaigoje. Ši knyga numatoma įteikti vyriausybėms, kurios dalyvaus Saugumo Konferencijoje.

Knygą paruošė tarptautinės teisės profesorius dr. Bronius Kaslas. Dr. Kaslas yra Vliko žmogus, su kuriuo pirmą kartą susitikau, lygiai prieš 29 metus, kuomet politinių grupių atstovai lapkričio 25 d. vokiečių okupacijos metu Kaune pirmą kartą susirinko ir įsteigė Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą.

J. Audėnas
VLIKO vicepirm.

ėjimų toje šachmatų lentoje nagrinėjimu, bet norima išvėlgti ir į užkulisius. Tokiu atveju tuojau iškyla Henry Kissinger vardas ir asmenybė.

Kas daugiau pažinojo Nixoną, turėjo žinoti jo dėmesį užsienio politikai, tačiau dauguma politinio gyvenimo stebėtojų ir žinovų iš 1968 metais išrinkto prezidento nelaukė jokio stebuklo. Jo paskirtas Valstybės Sekretorius William Rogers nebuvo užsienio politikos žinovas. Atrodė, kad pats prezidentas nebuvo labai aukštos nuomonės apie milžinišką Valstybės Departamento valdininkų aparatą ir paskirdamas savo asmeninį draugą Rogersą, tik norėjo apsaugoti iš galimų intrigų iš tos pusės. Surasti naujas idėjas, suformuluoti naują politiką buvo pavesta ne seniems JAV diplomatams, bet iš Vokietijos nuo nacių persekijimo pabėgusiam žydai Henry Kissingeriui.

Tuo savo uždaviniu daugiausiai buvo nustebintas pats... Kissingeris. Taip bent teigia londoniško "Sunday Times" ilgametis Washingtono korespondentas Henry Brandon, ką tik paskelbęs savo tyrinėjimo rezultatus.

Juose jis prisimina savo ilgą telefoninį pasikalbėjimą su Kissingeriu 1968 metų vasarą laike respublikonų konvencijos Miami. Kissingeris pritarė Brandono blogai nuomonei apie kandidatą Nixoną. Jo nuomone Nixonas nepadarė jokios pažangos nuo 1950 metų šaltojo karo galvosenos. Kadangi JAV jau greitai neturės karinės persvaros, Nixonas, išrinktas prezidentu, gali griebtis labai pavojingos rizikos.

Asmeniškai Kissingeris buvo susitikęs tik poros minučių pokalbiui — 'small talk' LIFE ir TIME leidėjo žmonos Clare Boothe Luce 'cocktail' priėmime. Prieš tai Kissingeris tebuvo gavęs du Nixono asmeniškų laiškus. Vienaime jis palankiai atsiliėpė apie Kissingerio knygą "Atominiai ginklai ir užsienio politika". Antrame jis pagyrė Kissingerio straipsnį apie Europos nuotaikas 1959 metų New York Times magazine.

Tame straipsnyje Nixonui, kuris dar buvo viceprezidentas, ypatingai patiko Kissingerio pažiūra į derybas su rusais: "Mes turime būti visados pasiruošę deryboms, ir ypač dėl psichologinių priežasčių, kad pasauliui pademonstravus mūsų draugišką pasiryžimą. Tik pasiryžęs gali būti pakankamai lankstus".

Po rinkimų Nixonas pasikvietė Kissingerį 1968 metų lapkričio mėn. buvusio JAV ambasadoriaus Saigone Henry Cabot Lodge pasiūlymu. Tas Kissingerį pažinojo iš Saigono laikų, kada Kissingeris dar Johnsono administracijos pavedimu analizavo Vietnamo susidariusią būklę.

Nixonas pasiteiravo, ar Kissingeris sutiktų dalyvauti jo administracijoje, konkrečiai nesilydama jokioms vietoms. Kadangi tuo laiku buvo kalbama, kad gal Lodge būsiąs naujas Valstybės Sekretorius, Kissingeris pareiškė, kad jam būtų patogiau įsijungti į administraciją, jei į ją būtų pakviestas ir gubernatorius Rickfelleris, Nixono varžovas į nominaciją. Mat, Kissingeris buvo jo, Rockefellerio ilgametis užsienio politikos reikalų patarėjas. Ko iš tikro Nixonas siekė, Kis-

singeris tuo laiku dar nesuprato.

Sekančią dieną paaiškėjo, kad Nixonas nekviė į savo administraciją Rockefellerio ir Kissingeris manė, kad ir jo byla baigta. Bet jį netrūkus ištiko staigmena: Nixonas vėl jį pasikvietė į New Yorko "Pierre Hotel" viešbutį ir jam pasiūlė būti patarėju krašto saugumo reikaluose.

Per pokalbį apie užsienio reikalų problemas, Kissingeris su palengvėjimu galėjo konstatuoti, jog jų pažiūros nėra skirtingos, tačiau jis atsiskakė priimti pasiūlymą pirmiau nepasitaręs su Rockefelleriu ir Harvardo universiteto kolegomis.

(vm)

(Bus daugiau)

OMAHA

"ARUI" DEŠIMT METŲ IR 1000 DOL. LIET. FONDUI

Omahos Medžiotų ir Meškerojų Klubas "Aras", su šeimomis ir kviestais svečiais spalio 28 d. gražiai atšventė savo įsikūrimo dešimtmetį ir užbaigė mokėti pasizadėtą tūkstantį dol. Lietuvių Fondui. Dešimtmečio paminėjimą atidarė klubo pirm. Kazys Gėgžna, apibūdindamas eilės metų klubo veikimą, jo tikslus ir siekius. Minutės susikaupime buvo pagerbti penki mirusieji klubo nariai. Čia pat, Liet. Fondo atstovui Omahoje, V. Šarkai įteikta paskutinis čekis 300 dol. Liet. Fondui. V. Šarka padėjo ir pasidžiaugė klubo ryžtu atlikti šį nemažą darbą — pasizadėjimą. Juokaudamas pripažino, kad labai malonu ir lengva paimti, bet kam reikia atiduoti, tai jau kitas klausimas. L.F. atstovas, taip pat apibūdino apie Liet. Fondo reikšmę, prašydamas ir ragindamas, kad daugiau šimtinių ir tūkstantinių atsirastų Omahos liet. bendruomenė šiuo reikalu. Po to, trumpai kalbėjo Pranas Kovas, sugrįždamas į gilios mūsų senovės medžioklės ir žūklės laikus. Vėliau sekė vakariene, kurią puikiai paruošė p.p. Vasiliauskienė, E. Misiūnienė ir T. Paškevičienė. Joms rūpestingai tartininkavo P. Paškevičius. Šis klubas įsteigė 1962 m. spalio mėn. Įsteigimo iniciatorius buvo Antanas Galeckas. Steigiamąjį susirinkimą sušaukė Vyt. Mackevičius ir iš 7 susirinkusiųjų buvo išrinkta pirmoji klubo valdyba: V. Arlauskas, J. Agurkis ir Vyt. Mackevičius. Per eilę metų valdybos nariai, kaitaliojosi, bet visi turėjo gerų idėjų, norų ir tikslų. Daugiausia įnašo klubui yra davę tai K. Gėgžna ir J. Agurkis išbuvęs valdyboj 5 metus, J. Agurkis 6 metus. 1971 m. ir 1972 m. valdybą sudarė K. Gėgžna, J. Agurkis, S. Pangonis ir A. Šalkauskas. Šie vyrai daug pasidarbavo dešimtmečio paminėjimui ir užsibrėžto tikslo užbaigimui. Visi klubo nariai yra kuklūs, be titulu ir skambių vardų lietuviai, tačiau jie mūsų tautiniams reikalams daug daugiau padaro negu garsiai kalbantieji ir vis žadantieji. Klubas "Aras" daug kam galėtų būti pavyzdžiu šiuo atžvilgiu. Be minėtos tūkstantinės Liet. Fondui, klubas dar yra paaukojęs sekančioms lietuviškiems reikalams: Vasario 16 gimnazijai 200 dol., liet. šv. Antano parapijos statybai ir remonto reikalams 145 dol., lietuvių manifestacijai prie Jungt. Tautų 50 dol., 50 metų Liet. Neprik. minėjimo Komitetui 50 dol., Omahos lietuvių chorui 75 dol., liet. seselių namams 40 dol., skautams 25 dol., Jaunimo

KLAUSIMAI BE ATSAKYMŲ

LIETUVOS BYLA

JŪRATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Seniai, seniai, po Antrojo Pasaulinio karo, žmonija tapo padalinta į dvi grupes: į gerus antikomunistus ir velnio išperas komunistus. Anuomet, patiekiant vakarų pasauliui Lietuvos bylą, mūsų politikams nieko daugiau nereikėdavo, kaip tiksliai įrodyti, jog mes, lietuviai, priklausome prie "gerųjų" grupės. Anais laikais, Lietuvos laisvės reikalavimą užtekdavo paremti teisingumo ir moralės principais ir tarptautinės teisės argumentais.

Deja, tokio žavaus paprastumo laikai jau praėjo. Šiandieną, 1972 metais, įtraukus sovietus į konkrečią vakarų pasaulio ekonomijos kalbą, atsiranda reikalas ir Lietuvos klausimą vertinti konkrečia vakarų ekonomijos kalba. Ateityje, mūsų politikų klausimai ir argumentai turės remtis preliminarinėmis, skaičiais ir faktais paremtomis ekonominės ir politinės tikrovės studijomis.

Kas iš mūsų tokias studijas galėtų paruošti? Atskiri asmenys? Profesinės organizacijos? Vidurinioios "profesorių kartos" atstovai? Profesionalai pensininkai?

Mat anais, bukoliško pasaulio suskirstymo laikais, mes iš savo specialistų tereikalavdavome brangių brangiausiai parduoti svetimiesiems lietuviškų smegenis ir stoti į lietuvišką veiklą su dosnia, išpūsta pinigine. Mūsų profesinės sąjungos (advokatų, gydytojų, inžinierių) iš tiesų išpildė su kaupu tai, kas pokarinei išeivijai buvo svarbiausia. Šiandieną tas sąjungas sudaro tvirtai vakarų kraštuose išskūrus elitas, kuris nesigailėdamas nei lėšų, nei jėgų, it darbo arklys padeda traukti šakotos lietuviškos veiklos vežimą.

Tačiau keičiantis laikams, keičiasi ir reikalavimai. Štai atėjo ta valanda, kai lietuvių visuomenėi teks kreiptis į mūsų specialistus ir prašyti: "Meldžiamieji, nebeužtenka mums jūsų pasisventimo, jėgų, jūsų piniginių duoklių. Reikia mums jūsų techninių žinių, jūsų mokslo, tam, kad mums padėtumėte nustatyti tikrąją Lietuvos padėtį pasaulio besikryžiuojančių interesų rezginy. Nebenorime mes vadovautis vien įvairių kraštų ir žemynų savanaukiškais posakiiais ar nuomonėmis. Prašome mes jūsų savais žibintais apšviesti mūsų Lietuvos vaidmenį pasaulio politikoje; prašome jūsų savomis akimis išžiūrėti Lietuvos padėtį tarptautiniuose ekonomijos lošimuose.

Sekančiuose Dirvos numeriuose bandysiu trumpais straipsneliais pastatyti keletą "Klausimų be atsakymų" politinės ekonomijos srityje. Nesiruošiu, gink Dieve, vaidinti neklystantį žinovą. Priešingai, išskeldama kai kuriuos labai ginčytinus klausimus, tenoriu išjudinti daugiau už mane išmanančius lietuvius.

Būsimų "Klausimų be atsakymų" tikslas tėra paraginti mūsų proto elitą rimtai prisilenkti prie naujai susidariusius Lietuvos padėties studijų.

Kongresui 25 dol., taut. šoromis grupei 25 dol., liet. bendruomenės reikalams 35 dol.

Baigiant norėtusi pastebėti, kad ne visi kreditai jau tik vyrams priklauso. Labai daug pasidarbavo ir moterys klubo užsimojimui. Taip, vyrai medžiogavo. Kartais grįždavo su nemažu laimikiu fazanų, zuikių ir laimeji nusišypsojus su didesniu grobiu. Bet tas viskas tik jų malonumui, o pinigines naudos jokios. Jeigu tai būtų Vokietijos pokario metais, tai dar galima būtų pasipinigiavuti laimikį išpardavus geromis kainomis. Bet čia, Amerikoje, jeigu ir už dyką kam duodama, tai pirmiau pasiklausoma ar luptas, ar skustas? O klubui

pinigų reikėjo. Tada vasaromis buvo pradėta ruošti piknikai. Surošta buvo paskutiniaisiais keliais metais po du ir kartais po tris piknikus pasipinigiavimui. Tada be moterų jau ne žingsnio nebuvo apsieita. Ypatin-gai daug yra dirbusios tai p.p. J. Agurkienė ir T. Šalkauskienė. Jos gausiai "prisaudydavo" cepelinų, balandėlių ir kt. valgių prigamin-davo susirinkusiems svečiams pavaišinti. Ir taip moterims tartininkaujant doleriai ir dešimtinės klubo kasoje daugėjo ir daugėjo.

Klubas šiuo metu turi 24 narius. Linkėtina "Arui" išaugti į didesnį vienetą ir toliau gražiai darbuotis Lietuvos ir lietuviškų reikalų labui. (jp)

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1972.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome tris specialiai parinktus siuntinius iš tokių daiktų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir bus tikrai naudingi Jūsų giminėms.

MISRUS KALĖDINIS 1972.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis, vilnonės angliškos vyriškai eilute medžiagos, vilnonė medžiaga sjonui, 3 jardai specialios storos crimplene medžiagos moteriškai eilutei, puikūs vyriški nailono marškiniai arba bliuskutė, 1 dėžė šokoladinių saldainių ir 20 angliškų geriausių rūšies cigarečių. \$125.00.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1972.

Komplektas moteriškų nailoninių apatinių, arba vilnonių, gelėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai sunkios crimplene medžiagos moteriškai eilutei, gražus moteriškas megstukas, 3 jardai vilnonės apsiaustui medžiagos, crimplene medžiaga suknelėi. \$115.00

MAISTO SIUNTINYS 1972.

1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausių baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. kvepančių pipirų, 3/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėž. nescafes, 1 1/2 sv. razinkų, 1 1/2 sv. maišytų džiovintų vaisių, 1 sv. šokoladinių saldainių. \$35.00

Taip pat, dedame į šiuos arba kitus Jūsų rūbų užsakymus dalykus, kurie Lietuvoje yra labai naudingi ir vertingi.

Dirbtinio minkkailio paltui viršus \$40.00, nailoninio kailio paltui viršus \$25.00, vyriški arba moteriški nertiniai \$15.00, vilnonės skarelės \$5.00, nailono lietpalčiai \$12.00, nailoniniai marškiniai \$9.00, vilnonės arba nailoninės kojinės \$2.50.

Taip pat primame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir t.t.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIUS KOPLYČIOS

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UZ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

PERSIMETĖLIS PRIEŠO PUSĖN

Vytauto Alseikos perbėgimas prieš pusėn nėra malonus faktas nei Vlikui, kurio atsakingu pareigūnu jis buvo, nei politinei lietuvių išeivijai, nei okupuotos Lietuvos patriotiškai, nors tik slapta nusiteikusiai, lietuvių visuomenei.

Jau pasiekęs 60 metų amžiaus jis negrįžo Lietuvon dirbti savo tautos naudai, kuriai tenka nešti sunkią rusiško okupanto jungą. Jis perbėgo iš politinės išeivijos fronto, kuri kovoja dėl lietuvių tautos laisvės grąžinimo, į Lietuvos okupantų frontą, pasižadėdamas padaryti viską, kad būtų vertas "Tarybų socialistinės Lietuvos" sūnumi. Bet tokios "Tarybų socialistinės Lietuvos" nėra. Yra tik sovietų okupuota, jų išnaudojama ir jų diriguojama Lietuva, kuri rusiškoje okupacijoje iš viso jokio balso neturi. Perbėgdamas lietuvių tautos prieš pusėn, Vytautas Alseika pareiškė viešai ryžtingai nutraukęs ryšius su politine lietuvių išeivija, kuri siekia savo tautai laisvės. Todėl jo pabėgimas Maskvos globon, Amerikos lietuviams negali būti malonus faktas.

Juo labiau jis nemalonus Vlikui, kurios Eltos redaktoriumi Vytautas Alseika buvo beveik visą dešimtmetį, pirma Vokietijoje, paskui Amerikoje New Yorke. Migloti ir painūs Eltos paaiškinimai paskelbti tik po to kai Dirva parašė apie Alseikos išvykimą Lietuvon, Vlikui nieko nepadėjo. Prieš dvejus metus Vytautas Alseika buvo nuvykęs okupuotą Lietuvon aplankyti mirtinai sergančios motinos. Tai buvo jo asmeniškasis apsisprendimas, bet Vlikas padarė klaidą nepapasiręs jo pasitraukti iš Vliko tarnybos. Nes kelionės okupuotą Lietuvon ir vienoks ar kitoks darbas Vlike dabartinėmis sąlygomis yra du nesuderinami dalykai.

Patriotiškai nusiteikusiai lietuvių visuomenei okupuotoje Lietuvoje Vytauto Alseikos perbėgimas prieš pusėn bus nemažas smūgis, nes išpareigojęs įtikti Lietuvos okupantams, Vytautas Alseika juodins politinę lietuvių išeiviją ir jos pastangas pagelbėti okupuotai tautai, pats tuos juodinančius straipsnius prirašydamas, ar so vietų saugumo paruošus pasirašydamas.

Šiuo atžvilgiu mėginamas pakirsti okupuotos Lietuvos lietuvių visuomenės

menės pasitikėjimą politine lietuvių išeivija ir jos darbu Lietuvai, Vytautas Alseika gali padaryti nemažą žalą ir pelnytų tikro lietuvių tautos išdaviko vardą. Pagaliau, kad jis toks yra, matyti iš šiame numery spausdinamo Vidimanto Valatkos laiško, pasitraukusio iš Lietuvos 1971 metais, kuris savo prieraiše sako, jog jam jau seniai buvo aišku, kad Vytautas Alseika yra Maskvos agentas.

Tad, kaip matome, Vytautas Alseika buvo užsimaskavęs agentas, mokėjęs suvedžioti savo darbdavius, tad būtų visai tikslinga, kad Vlikas duotų lietuvių visuomenei aiškų ir išsamų šio nemalonaus įvykio pilną paaiškinimą.

KULTŪRINIŲ PREMIJŲ REIKALU

Šių metų lapkričio mėn. 11 d. Draugo Kultūriniame priede k. brd. inicialais pasirašęs straipsnio autorius užsipulė Dirvą, kad Dirva spalio 27-tos dienos laidoje, pranešusi apie Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinės premijos paskyrimą dr. Juozui Girniui, pridėjo tokią pastabą: "Kai kurie draugijos nariai pastebi, kad praeityje premija už kultūrinis ir visuomeninius nuopelnus buvo skiriama asmenims, neatsižvelgiant jų politinių nusistatymų, tačiau paskutiniosios trys premijos iš eilės buvo paskirtos vien Lietuvių Fronto Bičiuliams: dr. A. Maceinai, prof. Z. Ivinskiui ir dabar dr. J. Girniui." Toliau k. brd. prikiša Dirvai, kad ši iš pašalies bando savo trigrašiu brautis į kultūrinio darbo sritį naudodamasi ne faktais, bet "sakė pasakė-bobučių argumentais".

Tuos "bobučių argumentus" kartu su Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdybos nuotrauka Dirvai pateikiau aš ir Dirva puolama be reikalo. Pastaba spaudoje, kad Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinė kultūrinė premija per paskutinius 3-jus metus buvo paskirta Lietuvių Fronto Bičiuliams neapsilenkia su tiesa. Su šia pastaba nebuvo norėta sumažinti premijas gavusių laureatų kultūrinis nuopelnas, nei nuvertinti jų asmenybės. Dr. J. Girnius, šių metų premijos laureatas, yra žymus lietuvis kultūrininkas ir mano nuomone yra daugiau vertas šios premijos, negu kai kurie anksčiau gavę. Juo labiau, kad jis netiesioginiai yra prisidėjęs prie Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinės premijos atsiradimo. 1956 metais kultūrinio kongreso metu, Chicagoje, jis apgailestavo, kad Jungtinėse Amerikos

Valstybėse gerai įsikūrę lietuviai profesionalai, kaip gydytojai ir inžinieriai, nepakankamai prisideda prie lietuvių kultūrinio darbo rėmimo. Šios jo pastabos inspiruotas, 1956 metais Ohio Lietuvių Gydytojų visuotiniame susirinkime, būdamas tuo metu jos pirmininku, pasiūliau susirinkimui mums kolegoms įsteigti metinę kultūrinę premiją. Susirinkusieji šį mano pasiūlymą priėmė ir per 15-ka metų sąžiningai rėmė.

Per 12-ka metų kultūrinės premijos buvo skiriamos įvairiems kultūrininkams, įvairių pakraipų ir nusistatymų žmonėms. Premijai gauti visada būdavo keli vertingi kandidatai. Absoliutaus masto, kuris kandidatas yra vertesnis mes neturime ir tokio masto iš viso nėra. Bet praeityje, skiriant premijas buvo žiūrėta, kad pats premijos paskirimas ne tik, kad išryškintų kultūrininko arba kokio nors lietuviško vieneto nuopelnus lietuvių kultūriniame gyvenime, bet tuo pačiu ir suartintų mus su visuomene ir neskaldytų mūsų draugijos narius į politines sroves. Kol valdybos daugumą sudarė kad ir skirtingų pažiūrų nariai, bet pakankamai tolerantiški kitų atžvilgiu, premijų skyrimas palyginti ėjo objektyviai. Paskutinių trijų metų bėgyje, valdybos sudėtis pakito, su tuo pakito ir premijų skyrimas. Kalbėti apie tai galiu, nes iš trijų paskutinių premijų sprendimų dviejuose esu pat dalyvavęs.

Man nėra malonu šiuos nesklandumus kelti viešumon, bet k. brd. aštriai pasisakius Draugo Kultūriniame priede, aš jaučiu pareigą ir pasisakyti.

Profesinei organizacijai, kaip Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijai, turėtų rūpėti visi lietuviai kultūrininkai

DR. MARTYNAS KAVOLIS SUKAKTUVININKAS

Martynas Arminas Kavolis teisininkas, evangelikų liuteronų kunigas, publicistas, vienas Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos Neo-Lithuania pirmūnų, šio mėn. 14 d. suėję 75 metus savo amžiaus. Sveikinant Garbų Sukaktuvininką, gėrintis su juimi, jo nūdieniu pasilaikymu ir tolydžio išskirtinu jo darbštumu bei rūpestingumu visais lietuviškojo gyvenimo klausimais, norima mesti ma žytis žvilgsnis į jo gyvenimo kelią.

Martynas Kavolis mokslinisi atsikuriantios Lietuvos Universite te Kaune ir 1925 m. baigė jo teisių fakultetą, gaudamas diplomuotą teisininko vardą. Vėliau, Lietuvos okupacijų laikmečiu, jis gilino teisės, o taip pat filosofijos ir teologijos studijas Berlyno ir Tuebingeno universitetuose, jas vainikuodamas teisių daktaro laipsniu 1948 metais.

1923 metais Martynas Kavolis įstojo Lietuvos teismų žinybon, kur buvo apygardos teismo kandidatu, svarbesnių bylų tardytoju, apygardos prokuroro padėjėju ir 1927-1940. VII.1 Vyriausiojo tribunolo prokuroro padėjėju. Čia prižiūrėjo ir Klaipeidos Krašto prokuratūros teisminių darbų. Be tiesioginio tarnybinio darbo, jis 1925-1936 me-

MEČYS VALIUKĖNAS

tais buvo lietuvių evangelikų liuteronų konsistorijos prokuroras, 1930-40 m. Lietuvos Banko revizijos komisijos narys, 1934-40

JAV kongrese, pastarajam minint Vasario 16. Martynas Kavolis ne tik darniai dalyvavo misijos darbuose, bet ją atlikus, savo pastabomis ir misijoje įgytu požiūriu, Dir-

Dr. Martynas Kavolis

m. Lietuvos Kooperacijos Banko tarybos narys, 1934-40 m. Kauno miesto tarybos narys. Ilgą laiką buvo Pažangos bendrovės ir Vilties spaustuovės valdybos narys. 1935 m. pakviestas Vytauto Didžiojo Universiteto evangelikų teologijos fakulteto priv. docentu bažnytinei teisei ir 1940 m. aukštųjų administracinių kursų lektorium baudžiamajai administracinei teisei dėstyti.

Politiniais, teisiniais ir kultūriniais klausimais Dr. Martynas Kavolis rašė Vaire, Mūsų Žinyne, Akademike, Lietuvos Aide ir kt. Atskirais leidiniais išspausdino: Tikybinė mišriosios moterystės teisinė padėtis Lietuvoje 1930 m. (vokė 1931 m.), Baudžiamojo proceso įstatymo komentaras 1934 m., Lietuvos įstatymdavystė ir teisdarystė 1918-1938 m. ir kt. (Iš Lietuvių Enciklopedijos.) Doktorato tezę, kiek žinau, lietuviška problema, tebėra rankraštyje.

Atkilęs į JAV, Dr. Martynas Kavolis ilgus metus dirbo, kaip kunigas lietuvių evangelikų liuteronų parapijose Kanadoje, Chicagoje ir kt., paruošė ir išleido eilę tikybinės lektūros leidinių.

Pastarąjį dešimtmetį Martynas Kavolis su šeima gyvena vietovėse, toliau nuo lietuviškų telkinių, bet visą laiką laikosi išvalgus viso lietuviškojo gyvenimo apraiškų stebėtojas ir vertintojas, kaip lygiai tvirtas Lietuvos laisvės klausimo šauklys. Prieš keletą metų tuometinio Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmo Inž. Eug. Bartkaus pakviestas, jis mieliai įsijungė į lietuvių misiją

be išimčių. Skirti "saviems žmonėms" mokslo stipendijas, subsidijas bei pinigines pašalpas buvo ir yra praktikuojama kai kurių mums žinomų fondų, bet skiriant kultūrinės premijas reikėtų laikytis kitokio kriterijumo.

Dr. Danielius Degėsys

Sukakties proga, Dr. Martynui linkėtina ramioje aplinkumoje toliau kūrybingai dirbti ir savo patirti, erudiciją išskirti jaunajai kartai nauju giliai lietuvišku sakiniu, kaip kad jis gebėjo tai atlikti per ligšiolinį metą.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos visuotinio suvažiavimo įvykusio 1972 m. lapkričio mėn. 4 dieną, Clevelande, Ohio

PAREIŠKIMAS

Antrojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komitete, šalia kitų jaunimo organizacijų, atstovaujama buvo ir Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga.

Sąjungos atstovai įvairiuose komiteto posėdžiuose sifilė akademine kongreso programon (traukti taip pat ir sportinio judėjimo klausimų svarstymą. Tai buvo sifiloma atlikti simpozijumo arba paskaitų formose, vienoje kongreso darbotvarkių: atidarymo posėdžiuose, studijų dienoje, arba vasaros stovyklos programoje.

Šitoks sąjungos atstovo sifilmas komiteto posėdžiuose buvo priimtas ir kongreso akademines programos vedėjas užtikrino, kad lietuvių sportinio judėjimo klausimas akademine programon bus įtrauktas.

Deja, dėl nežinomų priežasčių sportinio judėjimo klausimas į kongreso akademine programon nebuvo įtrauktas.

Lietuvių visuomenė sportinį judėjimą nuolat remia, o sportinė lietuvių šeimai jau atliko nepaprastą įnašą lietuvių kultūrinėn veiklon.

Visuotinis suvažiavimas, išklaušęs Sąjungos atstovo kongreso komitete pranešimą, apgalvėtauja, kad gausiausios lietuvių jaunimo organizacijos reikalai buvo ignoruojami ir kad nebuvo rasta reikalo jai skirti laiko kongreso akademineje programoje.

Suvažiavimas tiki, kad tokie veiksmai ateities lietuvių jaunimo veikloje bus izoliuoti ir sportiniam judėjimui padarytoji skriauda atitaisyta.

Suvažiavimo prezidiumas: pirmininkai -- Br. Keturakis, Sig. Krašauskas, sekretoriai -- Gr. Sventickaitė, Al. Liškūnas.

• Liucija Sperauskienė, Dirvos skaitytoja ir rėmėja New Yorke, kaip kalėdinę dovaną užprenumeravo Dirvą metams savo sūnams Algirdui ir Tomui.

Jungiamės su šventiniais linkėjimais Algirdui ir Tomui Sperauskams ir dėkojame p. Sperauskienei už paramą Dirvai.

Mes prašome Jūsų surasti tik VIENĄ skaitytoją!

Naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Užsakytojo pavardė ir vardas .....

Adresas .....

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pingus, gauna dovanų knygą.

KAS KALTAS IR KODĖL?

Neseniai New Yorke įvyko visai Amerikai reikšminga istorinė šventė, o itin ji svarbi JAV etninėms grupėms. Tai Amerikos imigracijos muziejaus atidarymas, kurio atidarymo iškilmes atvyko pats prezidentas Nixon su ponia, savo kalboje pažymėjęs kad šis muziejus Amerikai yra itin svarbus ir įdomus, nes JAV susideda iš įvairiausių etninių grupių, kurios imigracijos metu atvyko į šią kraštą kartu atsivežę ir savo tautinės kultūros dalį, kurią skleisdami praturtina šio krašto kultūrinius lobius.

Mes lietuviai taip pat atiduodame nemažą savo kultūros įnašą ir JAV vyriausybė gerai žino lietuvių vardą. Į atidarymą be kitų tautų ir amerikiečių aukštųjų svečių, organizacijų, spaudos ir televizijos atstovų susirinko ir eilinių žmonių. Atėjo ir keli lietuviai kiekviena proga visur mielai reprezentuoją savo tautybę, bet koks nusivylimas juos apėmė, koks didelis klausukas prieš akis atsistojo, kada apėję visą JAV imigrantų muziejų niekur nerado lietuvių skyriaus nei Lietuvos vardo. Juk mes turime daug gražesnių, vertingesnių istorinių eksponatų parodyti pasauliui, galvojo jie.

Tačiau, kaip dabar viens kitą beramintume, bet lietuvių imigrantų vardo JAV imigracijos muziejuje nėra. Aišku ir ponia prezidentienė jo pasigedo taip gerai ir šil tai mūsų tautinę grupę įvertinusi ir susižavėjusi. Ši jautri ir nepamaloni žinia tuojau pasiekė visą lietuvių visuomenę su šimtais klausukų.

Kas kaltas? Nejaugi organizatoriai nesikreipė į mus? Ar mūsų organizacijos, institucijos, komitetai apie tai nesužinojo ar dėmesio nekreipė? Kartu su klausukais kilo spėliojimų, įtarinėjimų. Imta ieškoti tikrosios priežasties, nes juk šitaip negalima palikti, reikia kreiptis į vadovybę, ieškoti kelių, kaip tą kaž kieno padarytą klaidą atitaisyti. Juk lietuvių imigrantų vardas jau ir paties New Yorko miesto istorijoje įamžintas su pirmuoju lietuviu mokytoju Aleksandru Kuršium.

Ir štai man pavyko surasti šio nemalonaus įvykio šitlo galą, kurio istorija tokia:

Imigracijos muziejus pradėtas organizuoti jau gana senai ir lietuviai nebuvo aplenkti ar ignoruoti. 1962 m. buvo išleistas 16 psl. liuksusinis informacinis leidinys sulaisvės statulos piešiniais ir imigrantus vaizduojančiais vaizdeliais, trumpu aprašymu apie kuriamą muziejaus paskirtį:

"From our earliest days this has been a nation of immigrants. They all have contributed in thousands of different ways to the making of America. This is the basic story the Museum will tell. We believe that the Museum, built by the American people below the eternal torch of our liberty, will be a vital force for unity in this Nation".

Leidinėlyje aiškina, jog tas muziejus pa-

EMILIJA ČEKIENĖ

vaizduos JAV istoriją, sukurtą iš viso pasaulio atvykusių ir čia prieglobstį radusių žmonių, pavaizduos JAV žmonių originalumą, jų atvykimo tikslus, kaip ir kur jie išsikūrė, parodys kiekvienos tautos skirtingumus, kokią kultūrinę kraitį jie atvykdami atsivežė ir t.t. Tų pačių metų spalio 28 d. buvo muziejaus kertinio akmens pastatymo ceremonijos.

Be to, čia atspausdintos visos instrukcijos, muziejaus vadovybės vardai ir organizacijos bei institucijos, į kurias vyriausias muziejaus organizacinis komitetas kreipėsi. Tame sąraše tarp eilės tautybių asmenų egzekutyvų randame ir žinomo lietuvių vardą -- ANTHONY J. RUDIS, Chicago, Ill.

Kitame leidinio puslapyje surašytos organizacijos po tokia antrašte: The Trustees express the appreciation to the following groups which are representative of those already cooperating in this great project". Tų daugelio įvairių tautybių organizacijų tarpe randame "Lithuanian American Council".

Tais pačiais 1962 m. gruodžio 11 dieną Darbininke skaitomė straipsnį antrašte "Imigracijos muziejaus vadovybė kreipiasi į lietuvius", kur tarp kitko rašoma:

"Kad šioje istorinėje perspektyvoje būtų pilniau ir plačiau parodyta lietuvių įnašas, savo parodai muziejus nori tokių daiktų: Šeimos šv. Rašto, kryžių, maldaknygių, virimo knygų, dainų knygų ir kitų svarbių lietuvių kalba knygų; drabužių -- įvairių Lietuvos vietovių vyrų ir moterų tautinių drabužių pavyzdžių, brangenybių, papuošalų, laikrodžių, mažų kryželių, nešiojamų ant kaklo, apyrankių ir k.; muzikos instrumentų, siuvinų, paveikslų vaizduojančių svarbesnius Lietuvos istorijos momen-

tus, baldų ir k. Daiktai turi būti gerame stovyje. Geriausia kad būtų nedideli, kad tilptų parodoje.

Šis kreipimasis yra skubus, mums nesvarbi finansinė parama, bet tik kultūriniai daiktai, surišti su lietuvišais imigrantais. Mes esame tikri, kad jums maloniai padedant ir nedelsiant, turėsime galimybės pavaizduoti lietuvių įnašą šiam kraštui ir nuveiktus darbus."

Iš aukčiau minėtų asmenų ir organizacijų laukiame tikslaus paaiškinimo, kodėl lietuviško skyriaus įrengimas buvo ignoruotas.

JOURNEYMAN MOLD MAKER
Or equivalent with leadership qualities. Must be able to handle all repair of new and used plastic injection mold.
Top area wages and benefits. Apply in person
NAPCO PLASTIC
600 Filmore, Napoleon, Ohio 419-592-4055 (8490)

MACHINE HI-LO REPAIRMAN
Experienced repairman to do minor repair on propane operated Hi-Lo truck and stamping plant machinery. Steady work, generous fringe benefits including retirement.
UNITED METAL PRODUCTS CORP.
8101 LYNDON DETROIT, MICH. 48238 (313) WE 3-8750 (86-92)

MACHINE REPAIRMAN
Bottling equipment experience, including high speed line. Competitive wages, excellent benefits. Apply in person.
VERNORS INC.
4501 WOODWARD DETROIT, MICH. An Equal Opportunity Employer (88-91)

DeVILIEG OPERATOR
1ST CLASS JOB SHOP MEN DAYS, OVERTIME--BENEFITS
WYOMING TOOL & MACHINE CO.
25905 GLENDALE DETROIT, MICH. (313) KE 7-0950 (88-90)

MACHINIST (PROTOTYPE)
Openings for qualified machinists. Must be able to make own set-ups for machining automotive prototypes. Must be versatile shop man and be able to operate all machine shop equipment. Interesting work in auto safety field. Afternoon shift with overtime.
AUTOMOTIVE PRODUCTS DIV.
Allied Chemical Corp. 322 Cass Ave., Mt. Clemens, Mich. An Equal Opportunity Employer (88-89)

Los Angeles ASS šventės dalyviai metinėje sueigoje lapkričio 5 d. Trečia iš kairės sėdi p. Tamošaitienė, skaičiusi paskaitą apie senovės Lietuvą.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

NEOLITUANŲ BALIUS

Korp! Neo-Lithuania 50 metų jubiliejinis minėjimas-balius įvyks lapkričio 25 d., 8 val. vak. Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, Calif.

Programoje: Iškilmingas Korporacijos posėdis, Sveikinimai, Vakarienis ir šokiai. (Sokiams gros R. Latvala orkestras).

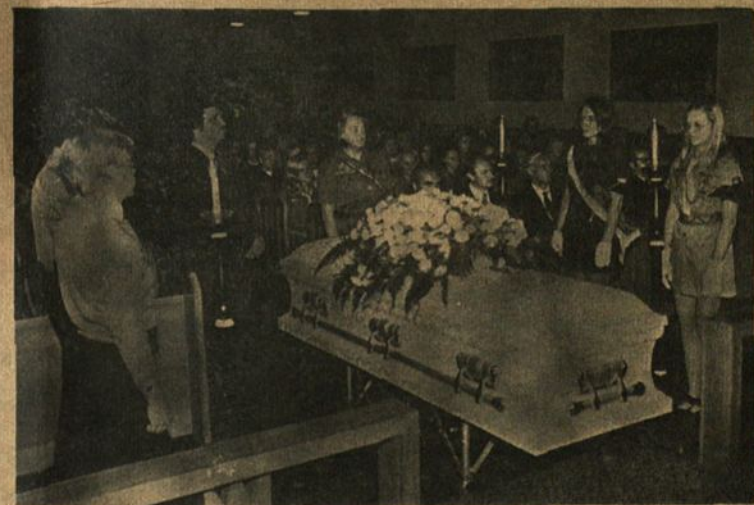
Įėjimas — \$6.00, studentams — \$3.00. Staliukai po 8 asm.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio valdyba maloniai kviečia visus minėjime-baliuje dalyvauti.

METINĖ ASS ŠVENTĖ

Lapkričio 5 d. Los Angeles įvyko A.S.S. metinė šventė. Programa buvo atlikta Round Robin restorano patalpose. Šio restorano savininkai yra lietuviai ir paruošė skanų lietuvišką bufetą.

Pirma programos dalis buvo sueiga ir jos metu į filisterius buvo pakelti, dr. Saulius Naujokaitis, Albinas šeškas, Dalia Aušrotaitė-Wallace, Giedra Gustaitė, Dana Tumėnaitė, Ina šeškienė ir Vilija Mockutė. Taip pat į A.S.D. pasižadėjimus davė Birutė Pinkutė ir Bernadetta Pakalniškytė.

LSS garbės sargyba prie a.a. J. Varnienės karsto, rožančiaus metu Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje lapkričio 5 d.

Po sueigos sekė p. Tamošaitienės paskaita apie labai seną knygą, kuri yra jos nuosavybėje, tai History of Poland — In Several Letters to Persons of Quality parašyta Bernard H. Connor M. D. ir išleista Londono 1695 m. Ši knyga duoda labai daug įdomių istorinių žinių apie Lietuvą tais laikais, nes Connor kurį laiką buvo Lenkijos karaliaus gydytoju ir lankėsi Lenkijoje ir Lietuvoje.

Po paskaitos buvo vakarienis.

Visa šventė vyko rimtoje nuotaikoje ir po vakarienis vyko į a. a. J. Varnienės rožančių šv. Kazimiero bažnyčioj. Velionė Varnienė buvo ASS Los Angeles skyriaus pirmininko Valentino Varno žmona.

WANTED EXPERIENCED DIE SETTERS
Men with experience on eyelet machines or transfer presses required for rapidly growing company. Top wage rates, fringe benefits and overtime. Live in beautiful small town on Lake Michigan. Sent resume or call collect: 616-392-8537.
TRANS-MATIC MFG CO.
445 W. 22nd St., Holland, Mich. 49423 (86-91)

MICHIGAN PRECISION INDUSTRIES
8647 LYNDON AVE. DETROIT, MICHIGAN
PRESS OPERATORS HI-LO DRIVERS JANITOR SHIPING & RECEIVING GOOD SALARY & FRINGE BENEFITS.
IF INTERESTED APPLY IN PERSON (86-92)

CLEVELAND TRUST TAKES THE WORRY OUT OF BEING CLOSED.

Now you can get cash from your checking account or a BankAmericard advance 24 hours a day, any day, from Cleveland Trust's seven conveniently located cash-dispensing machines. \$25 or \$50 at a time. Up to \$150 a day.

Just stop in and ask us for a Fast Cashier card, your Key to the Bank.

You can use your Key to the Bank at these Cleveland Trust locations: Center Ridge & West 220th near Westgate; Parmatown; Shaker Square; Southgate; Cedar Center Plaza; 9th & Euclid; and Terminal-Prospect.

KŪRYBA IR MOKSLAS

AR LIETUVOJE DAILININKAS YRA LAISVAS KŪRĖJAS?

Stepas Vykintas

Dr. J. Girnius "LE" XIV tomo, 80 psl., apie laisvę taip be kitko sako: "Nėra laisvės be mąstymo, ir todėl negali būti laisvu vadinamas tas, kas paveda kam nors kitam už save mąstyti, kas akiai pasiduoda savo aplinkai. Kas nėra kam sava, tas nėra ir laisva. Būti laisvam yra lygu būti savimi pačiu patetine šio žodžio reikšme".

Ar Lietuvoje likusieji dailininkai gali kurti laisvai pagal šią laisvės sampratą? Ar jie gali laisvai mąstyti? Jei Komunistų partija nustato, kokia turi būti dailės kryptis ir kokią tematiką turi pasirinkti dailininkai, ar tai nėra savo mąstymo pavidimas kitam, aklas pasidavimas politinei aplinkai? Ar tai yra sava kūryba? Ar kūrėjas yra pats savimi? Ar kūrėjas nepasidaro auto-

matas? Taip, kūrėjas lieka nebe kūrėjas, o vergas. Be laisvės kūryba yra vergijos išraiška.

Bolševikinėje enciklopedijoje apie dailę ir dailininkus šit ką skaitome: "Po D. Tėvynės (kokios tėvynės? Stp. Vk.) karo taryb. liet. dailininkai su sibūrė i Lietuvos TSR Dailininkų sąjungą, kuri stimuliuo jų idėjinę - meninę augimą, pažangią linkme kreipė jų kūrybinę jėgas. Stiprėjo dailės ryšys su gyvenimu, jos vystymosi (tiksliau plėtimosi) pagrindu tapo socialistinio realizmo principai: partiškumas, liaudiškumas, humanizmas". Faktinai ne Dailininkų sąjungą, bet maskvinę kompartiją išakė lietuviškajai filialei stimuliuoti lietuviško dailės idėjinę - meninę kryptį: partiškumą, kitaip sakant komunizmą. Toliau

Detroito centrinėje bibliotekoje, 5201 Woodward Ave, trečio aukšto Adam Strohm salėje lapkričio 29 d. 7 v. v. įvykis "Lietuvių kultūriniai turtai" parodos atidarymas. Programą išpildys Šilainė, Bus vaišės. Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir atsivesti pažįstamus svetimtaučius. Nuotraukos Regina Juškaitė ir Rita Neverauskaitė prie Rimšos "Vargo mokykla" kopijos.

Dorothy Manty nuotrauka

išryškinami šios komunistinės krypties dailėje vaisiai: P. Vaivada ir K. Bogdanas sukūrė V. Lenino biustus (pažymėtina, kad Stalino laikais buvo įsakta dailininkams kurti Stalino biustus, o dabar vietoje Stalino kuriami Lenino biustai). N. Petrulis pagamino "Keturių komunistų susaudymą", V. Mackevičius nutapė "Partizanus", suprantama, bolševikinius, S. Gračiovas (rusas), "Klaipėdos išvadavimą" suprantama, bolševikinį išvadavimą. Gerai dar prisimename iš pirmojo bolševikmečio 1940-41 m., kad tematiką dailininkams nustatydavo kompartija.

V. Kavolis "LE", rašydamas apie laisvę socialinių mokslų prasme, konstatuoja, kad "Rusijoje komunistų išgalėjimas labai spartų laisvės plėtimąsi sustabdė ir pradėjo jos siaurėjimo procesą. Po Stalino mirties vėl vyksta prilaikomas laisvės plėtimasis". Tai labai švelnus ir netikslus konstatavimas. Čekoslovakijos įvykiai mums aiškiai parodė, kad Maskva nepakenčia bet kokio laisvės plėtojimosi, kad ji laisvę užgnaužia pačioje pradinėje jos apraiškoje. Tas pats yra ir dailėje. Šit į mano rankas pateko "Tapyba", kur yra 95 okupuotos Lietuvos dailininkų kūriniai. Ką čia matau? Va, Augustino Savicko "Leninas Vilniuje -- Spalis Lietuvoje" iš triptiko. Žinoma, jei Leninas būtų gyvas, jis A. Savickui išpėtų kailį už tai, kad jo veidą iškraipė. Taip pat ir Gediminas nepažintų savo mylimo Vilniaus, nes jis panašus į aukštaičių kaimą, o ne Vilnių. Bolševikams, be abejo, šiuo paveikslu dailininkas imponuoja, nes pavaizdavo būrius bespalvių žmonių su ryškios raudonos spalvos vėliavomis. Iškraipytas ir V. Mackevičiaus "Revoliucinis Vilnius". Ketvertas bolševikinių veidų

primena ne Vilniaus, bet Maskvos žmones. Ir V. Mackevičius nesigaili raudonų spalvų. Tokia pat agitacine bolševikine dvasia padaryti ir M. Cvirkiėnės, Vaclovo Bražėno darbai.

G. Vaitkūnas, jaunas bolševikinės Maskvos mokyklos filosofas, estetikas, bando apibūdinti šių dienų lietuvių tapybą. Žinodamas, kad jis pristato lietuvių dabartinę dailę užsieniečiams, nes jo išanga knygos gale yra konspektuota rusų, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis, jis labai bendromis ir neįtikinamomis frazėmis švaisatosi. Tačiau išvada plaukia tokia pat, kaip ir bolševikinėje enciklopedijoje: "lietuvių tapyba yra organiškai susijusi su visos tarybinės dailės raida, ji vystosi bendrais pagrindais", suprask, komunistiniais pagrindais.

Negalėčiau tvirtinti, kad visi likusieji Lietuvoje dailininkai yra akli Komunistų partijos reikalavimų vykdytojai. Yra portretų, kaip pvz. skulptoriaus A. Aleksandravičiaus, nutapytas Mečislovo Ostrausko, ar tokių veizazų, kaip Rimto Kalpoko "Platelių senovė" ar Adolfo Kristopaičio

AŠTUNTOJI PRADALGĖ

Jurgis Gliuda

Įdomi yra mūsų tarpe, lyg iš žemdirbio pasamonės išgauta, iniciatyva vadinti kultūrinius ar politinius leidinius ūkininkui daug reikšmingais vardais. Atsimename senuosius ir gilią vagą išvariusius "Barus", dabar Lenkijos lietuvių leidžiamas "Varsnas", politinį žurnalą "Sėja"... Nidoš knygos klubas anksčiau išleido literatūrinę antologiją "Saja derliaus". Štai ir "Aštuntoji Pradalgė". Pagal žodžio prasmę tai nedidelis (literatūrinio darbo) kūrybinio užmojo laukelis.

Reguliaruose "Pradagių" pasirodymuose jaučiamas įdomus, atkaklus ir našus kūrybingumas. Ši, jau aštuntoji "Pradalgė" ir vėl ženkli na, kad sugebėta patalkinti didelį talkininkų būrį. Dvidešimt tris autorius subūrė nuolatinis almanacho redaktorius rašytojas Kazimieras Barėnas. Tų autorių darbai pripildytas 400 puslapių tomas. Kaip ir ankstesnės, ši, "Aštuntoji Pradalgė", gaiviai rodo išsivyskiosios raštijos aktyvumą.

Knyga turi įdomias bibliofilui datas: viršely skelbiami 1971 metų skaitmenys; bibliografinė metrika nurodo 1972 metus. Tai leidyklos darbo sunkumų metrikai. Tai kovos su kliūtimis ženklai. Tai ir Barėno atkaklumo ir pasiryžimo triumfas.

"Senoji Žemaitija", kurie sukurti su dideliu meniniu savarankumu ir laisvu temos išugdymu. Žavingi ir Jono Čeponio kūriniai: "Žvejų laivai" ir "Gaujos upė", kurie savo spalvų kultūra gali lygintis su žymiausių Europos dailininkų darbais.

Baigdamas norėčiau pasidžiaugti, kad okupuotoje Lietuvoje be dailininkų-automatų yra nemaža ir savarankių, originalių kūrėjų, kurie sugeba išsiveržti iš Komunistų partijos uždėto apinasrio. Pagarba einantiems savitu kūrybinio dailės keliu!

Trys gyvi degiai, trys laisvės šaukliai, trys gyvybės aukos -- Kallanta, Andriuskevičius, Stonys, jaudinančiai buvo prisiminti šv. Mišų aukoje, lapkričio 5 d., šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, Philadelphiaje, Išeinan mišioms, procesijoje, tris žvakes nešė šeštadieninės mokyklos mokinės -- Rūta Ramūnaitė, Vida Bendžintė ir Danutė Pliuškonytė, o gėlių puokštę -- Danutė Muraškaitė. Pamaldos buvo baigtos Tautos Himnu, Št dūdyrių prisiminimą organizavo LMKF Philadelphiajos Klubu valdyba. K. Čikoto nuotrauka

"Pradagių" rodymosi tikslas nėra kurios literatūrinės krypties, pakraipos ar srovės deklaravimas. Leidinys atremtas literatūrinio visuotinio principu. Per ilgą išsivyskiosios dekadas tokio būtino periodinio leidinio nesugebėjo sukurti Rašytojų Draugija. Kaip ir visad mūmose -- tokiam nuoveikiui reikėjo pasiryžusio asmens. Barėnas buvo toks asmuo. Jis pamatė tą rašytojiškos periodinės reprezentacijos prarają. Jis sukūrė "Pradagių" prigimtį. "Pradalgėms" nerūpi šlietis greta kurios nors tezinio kamertonu derinamos unisoninės literatūrinės srovės. "Pradalgės" perdėm polifoninės. Dėl to leidinys tapo išsivyskiosios raštijos esmės liudijimu. Rašytojai palaikė tą schemą. Beveik nėra plunksnos žmogaus, literato, kurio darbas nebūtų pasirodęs viename iš aštuonių jau pasirodžusių "Pradalgės" tomų.

Savaime aišku, almanache tilpę darbai nepristato ištisinio autoriaus. Tie darbai visad bus tik dalelė šakotesnės autoriaus rašytojiškos veiklos. Tačiau tokių darbų suma jau suteikia tam tikrą literatūrinės dienos profilį. Tokia buvo ankstesniųjų "Pradalgių" specifika, tokį vaizdą gauname ir iš šios, aštuntosios.

Tą polifoninį skambesį Barėnas išgauna patalpinęs tarp almanacho viršelių visokeriopų žanrų dalykus, netgi "Antrojo Kaimo" trupės repertuaro miniatiūras. Tai buvo įdomi ir našus planas iki kraštutinės detalės suvisuotinti literatūrinio reiškimosi apraiškas. Išliekančią vertę gauna ir "šykštūs" savo darbais autoriai, labai reti išlikimo nebojančioje periodikoje. "Pradalgė" yra jų patikima priebėga. Plačiau pažįstamų autorių darbai, tilpę "Pradalgėje", savaip papildė jų kūrybinį veidą.

AŠTUNTOJI PRADALGĖ, literatūros metraštis. Redagavo K. Barėnas. Išleido Nida Press, 1 Ladbroke Gardens, London W 11, 2PU Great Britain, Kaina 4,50 dol.

• Korp! Neo-Lithuania New Yorko padalinys iškilmingai paminėję 50 metų įsisteigimo sukaktį š. mėn. 11 d. Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y.

• LMKF New Yorko klubas, vadovaujamas dr. M. Žukauskienės, lapkr. 12 d. pagerbė nusipelnusią senosios kartos veikėją Ievą Mikolainienę, kuri jau atšventė 89 metų sukaktį. Pagerbimo akademija ir vaišės buvo Kultūros židinyje.

• PLIAS-ALIAS suvažiavimo rengimo komiteto išdininkas inž. Tadas Mickus, dėkodamas už pranešimų spaudinimą apie suvažiavimą, Dirvai paremti atsuntė 30 dolerių. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

LIETUVIŠKOJI PROGRAMA KENT UNIVERSITETE

Lietuviškoji programa Kento valstybiniam universitetui vystosi gana gerai: sparčiai juda priekin visos trys fazės: lietuvių kalbos mokymas, lietuvių periodikos mikrofilmavimas ir Lietuviškosios Kolekcijos ugdymas.

Lietuvių kalbos mokymo programa jau pateisino viltis. Pastovų lietuvių kalbos dėstytojų įsteigti atokiau nuo lietuvių gyvenamųjų centrų, kaip Chicago, esančioms institucijoms yra labai sunku dėl studentų stokos, todėl čia buvo pasirinktas kiek skirtingas kelias: Kitiškųjų Kaitių Programos rėmuose suplanuotas laisvos struktūros kursas, kurio pagrindą sudaro tekstų ir garsinių juostų naudojimas; jis teikia studentui 21 val. kreditų ir gali būti imamas bet kurį metų ketvirtį. Kartą per savaitę į Kentą atvyksta Pranas Joga, pagalbėdamas studentams įveikti iškilančius sunkumus. Oficialių studentų pažangos įvertinimą atlieka dr. Antanas Klimas, vienas Introduction to Modern Lithuanian autorių; šis vadovėlis naudojamas pirmuose trijuose programos kursuose.

Vienas pagrindinių tikslų steigiant lietuvių kalbos mokymą Kento valst. universitete buvo sudarymas galimybių naudotis bibliotekoje augančia Lietuviškąja Kolekcija, jau siekiančia tarp 3500 ir 4000 tomų. Išėjus dvejų metų lietuvių kalbos programą ir naudodamasis Liet. Kolekcijoje surinkta medžiaga, studentas turėtų įsigyti stiprų pagrindą rimtų mokslinių veikalų apie Lietuvą studijoms.

Bibliotekoje ugdomos Lietuviškosios Kolekcijos rėmėjų yra daug -- iš tikrųjų tiek daug, kad negalima čia visų jų išvardinti. Bet keletą jų būtina paminėti. Pirmąjį aukotojas vis dar tebėra prel. P. M. Juras, kuris iki šio laiko padovanojo apie 1000 tomų iš Alkos muziejaus dublikatų. Jo patriotizmo ir energijos neįmanoma aprašyti. Metų metais jis rinko lietuviškas knygas ir meno dirbinius, sureikdamas bene didžiausią kolekciją už Lietuvos ribų. Mažai to, jis išryškino gily žvilgsnį ateitin, talkindamas kitoms liet. kolekcijoms, pvz. Kento valst. universitetui, nes suprato, kad, sudarant sąlygas naudotis medžiaga platesniems sluoksniams, yra stiprinamas lietuvių kultūros išsaugojimas. Kitas reikšmingas aukotojas

Lietuviškajai Kolekcijai Kento valst. universitete yra Jonas Daifnauskas. Tyrinėdamas viduramžių Lietuvos teisę ir daug rašydamas Lietuvos istorijos temomis, jis surinko šimtus retų leidinių, kuriuos dabar perleidžia Liet. Kolekcijai, kad ir kiti Lietuvos istorijos tyrinėtojai galėtų pasinaudoti.

Taip pat reikia paminėti dr. Joknabą Stuką, kuris padovanojo Kentui savo vedamos radijo programos Lietuvos Prisiminimai įrašus į juostas nuo 1946 iki 1968 metų. Tai neįkainojama medžiaga, tyrinėtojiui, nušviečianti dvejų dešimtmečių lietuvių gyvenimą New York - New Jersey apylinkėse.

Buvęs laikraščių redaktorius Jonas Pranas Palukaitis talkina Lietuviškajai Kolekcijai keletais būdais. Iš savo rinkinių jis yra gausiai parėmęs Liet. Kolekciją DP stovyklų laikotarpiu leidiniais, bet ypač vertinga jo parama periodikos srityje: per pastaruosius metus jis yra įteikęs apie 150 titulų ir baigia paruošti dar apie 50 titulų. Periodikos titulų sudaro tai, kas įregistruojama vieno leidinio vardų: kartais tik pavieniai laikraščio numeriai, kartais eilės metų rinkiniai, pvz. iš jo gauti pilni (su pora išimčių) visų pagrindinių Vokietijoje po II Pas. karo ėjusių laikraščių komplekta; iš jo atsistų retenybių paminėtini: apyplinis kun. A. Burbos 1894-1895 leistos Valties komplektas ir apie 60 Garso Amerikos Lietuvių numerių iš 1895-1897 metų. Kasdieniniam Liet. Kolekcijos reikalui jis sudarė Lietuvių Periodikos Vardyną kuris vertas išleisti atskirai knyga, kaip pirmas to pobūdžio leidinys.

Kaip minėta, yra dar ilga eilė asmenų, parėmusių Liet. Kolekciją savo dovanomis -- vieta čia neleidžia visų jų išvardinti. Ir kiekvienas jų nusipelnė stipraus padėkos balso iš lietuvių visuomenės.

Mikrofilmavimo programa taip pat gana sparčiai juda priekin: jau filmuota per 11,000 puslapių, daugiausia ankstyvųjų šio krašto leidinių ir pokario metais DP stovyklose leistųjų.

Bet dar daug daugiau reikia padaryti, ženkant ir apsaugant lietuvių istorijos medžiagą. Reikia nuolat turėti omenyje, kad bet kurio krašto istorija ir kultūra išsaugoma tik šiuo procesu. J. Cadzow

SPORTININKAI BUVO SUSKRIDĘ Į CLEVELANDĄ

ŠALFAS SUVAŽIAVIMAS SVEČIO AKIMIS

Antanas Laukaitis

Detroito Lietuvos sporto klubo "Kovo" pirmininko inž. Roberto Janukaičio ir sekretorės Irenos Šventickaitės pakviestas dalyvauti Šiaurės Amerikos Lietuvos Fizinio Auklėjimo ir Sporto sąjungos suvažiavime, įvykusiame lapkričio mėn. 4-tą dieną Clevelande, mieliai sutikau. Po kelių valandų malonios kėlionės nauju jaunojo inžinieriaus automobilu, pasiekėm Čiurlionio namus Clevelande, kur jau buvo susirinkę gana nemažai atstovų iš kitų vietovių. Vienas kitas iš seniau matytų ir pažįstamų veidų, kaip žinomas mūsų krepšinininkas A. Lauraitis, Australijoje viešėjęs krepšinininkas A. Moriejanas ir mūsų prietelius spaudos bendradarbis J. Šolūnas, bei daugelis naujų Amerikos Lietuvos sporto darbuotojų, su kuriais buvo labai malonu ir miela susipažinti.

Susirinkime buvo reprezentuojama Baltimorės Lietuvos Atletų Klubas, Botono Lietuvos Sporto Klubas, Bostono Sachmatų Klubas, Hartfordo LSK "Grandis", New Jersey Sporto vienetas, Philadelphia Lietuvos Atletų Klubas, N.Y. Lietuvos Atletų Klubas, Washingtono LSK "Vėjas", Toronto LSK "Vytis", LLSK "Tauras", Toronto "Aušra", Hamiltono LSK "Kovas", Cicero "ateitis", Chicago "Tauras", "Neris", Lemonto "Aras", ASK "Lituanica", Cicero "Vėtra", Detroito "Kovas", Clevelando "Žaibas" ir Chicago Lietuvos Golfo Klubas. ŠALFAS sąjungoje yra registruota dvidešimt Lietuvos sporto klubų su nario mokėčius apsimokėjusiais 870 narių.

Atidarymo ir sveikinimo žodį tarus ŠALFAS sąjungos pirmininkui J. Bariui, buvo sudarytas prezidentas, į kurį įėjo pirmininkai Sig. Krasauskas, Toronto "Vytis" ir Br. Keturakis veteranas sporto darbuotojas, bei sekretoriais Al. Liškūnas Vid. Vak. Sp. Apygardos vadovas ir I. Šventickaitė -- Detroito "Kovas".

Sąjungos pirmininkui padarius platų veiklos pranešimą, paaiškėjo, jog paskutiniųjų metų bėgyje, buvo ypatingai daug nuveikta visos Amerikos sportiniame

ŠALFAS suvažiavimo prezidentas: A. Liškūnas, I. Šventickaitė, S. Krašauskas ir Br. Keturakis. V. Bacevičiaus nuotrauka

gyvenime. Didžiausias darbas ir daugiausiai išlaidų atėmė Australijos Lietuvos krepšinininkų gastrolių Amerikoje. Šiam reikalui buvo išleista \$3500. Visų sportininkų ypatinga padėka yra šių išvykų parėmusiems Amerikos lietuviams, kurie gana širdingai ir dosniai parėmė buvusį pašelbą vajų. Daugiausiai pelno atnešė Chicago rungtynės ir beveik visos savaitės vakaras. Šiuo metu, įnešus ir Kanados Apygardai savo duoklę, ižde randa si \$2354,00.

Man, kaip svečiui iš Australijos, buvo ypatingai malonu girdėti labai gražius atsiliepimus apie mūsų krepšinininkų vizitą Amerikoje ir Kanadoje. Ir tikrai, kiek teko jau man girdėti iš Australijos, šis mūsų sportininkų apsilankymas Šiaurės Amerikoje, paliko nepaprastus įspūdžius mūsų sportininkams. Aš manau, kad ateityje, išauginus truputį didesnio dydžio austrailiečius lietuvius, bus labai naudinga ir reikšminga vėl susitikti, nes tik artimas ir glaudus tarpusavio ryšis galės išlaikyti ir lietuvišką sportą mums.

Vadovų pranešimuose, diskusijose ir bendruose nutarimuose buvo priimta:

Ateityje atgaivinti sportinę spaudą ir, vienokiu ar kitokiu būdu pradėti leisti mūsų periodinį sporto laikraštį. Pradžioje bus spausdinamas sportinis biuletinis, ateityje išvystant jį ir į

laikraštį ar žurnalą. Šiam darbui buvo pakviestas ir sutiko darbą pradėti, visiems gerai pažįstamas sporto žurnalistas Jonas Šolūnas. Aš esu tikras, kad jis vėl atgaivins taip reikalingą mūsų sportinę spaudą, rasdamas gražų pritarimą ir paramą, ne tik iš Amerikos sporto darbuotojų, bet taip pat ir iš Australijos ir kitų mūsų sportinių vienetų. Geriausios sėkmės, Jonai.

Pirmininko J. Bariui buvo pranešta, jog sekantis Jaunimo Kongresas numatomas rengti 1975 metais Argentinoje ir šio kongreso metu numatoma į Pietų Ameriką pasiųsti ir Amerikos Lietuvos sportininkus. Nors tai yra ir ateities planai, tačiau jau dabar reikia pamažu jiems pradėti ruoštis.

J. Šolūno, kaip Sporto Sąjungos buvusio atstovo prie Jaunimo Kongreso, buvo pranešta, kad dėl jam nežinomų aplinkybių, iš Jaunimo Kongreso akademinio simpoziumo diskusijų, visiškai buvo išimtas sporto temų klausimas. Protesto ženklau susirinkimas nutarė pasiųsti griežtą raštą Jaunimo Kongreso vy-

KANADOS LIETUVIAI

TORONTAS RINKS SAVIVALDYBINIUS PAREIGŪNUS

Š. m. gruodžio 4 d. Toronte vyks savivaldybiniai rinkimai, kuriuose bus renkamas miesto meras, miesto taryba ir Board of Education pareigūnai.

Ligšiolinis Toronto miesto meras, W. Dennison, kitam terminui nebekandiduoja — išeina į pensiją, todėl torontiečiai turės išrinkti naują miesto galvą iš keletos kandidatuojančių asmenų.

Lietuviams priimtinausias iš kandidatų yra Anthony O'Donohue, ligšiolinis miesto tarybos vykdomasis pirmininkas, kuris ligi šiol, kartu su savo žmona Aldona (lietuvaite) yra parodęs lietuviškajai bendruomenei daugiausia palankumo ir bičiuliškumo.

STASYS JOKŪBAITIS Į BOARD OF EDUCATION

Šiuose Toronto savivaldybiniuose rinkimuose į nepolitinį postą — mokyklų patikėtinio pareigoms (Board of Education Trustee) antrojo apylinkėj (Ward 2) kandidatuoja lietuvis Stasys Jokūbaitis.

Ligi šiol lietuviai miesto tvarkymo aparate dar neturėjo jokiam poste savo

riausiam komitetui, pabrėžiant lietuviškojo sporto reikšmę mūsų jaunimui, ateityje prašant nedaryti panašių klaidų ir traukiant sportines temas į akademinio lygio simpoziumus.

(Pabaiga kitame nr.)

tautiečio, tad jo kandidatūra įsidėmėtina ir remtina.

"PARK LITHUANIA" TORONTE

Toronto lietuviai turi visiškai realias viltis iš daugelio Toronto miesto parkų ateityje vieną jų matyti "Park Lithuania" vardu.

"Park Lithuania" vardo parkas numatomas tarp gatvių: Annette, Indian Grove, Humberside ir Keele.

Tam reikalui yra sudarytas komitetas, kurio pirmininku ir iniciatoriumi yra St. Jokūbaitis, nariai: K. Rusinas, B. Saplys, D. Keršienė, adv. H. Steponaitis. Lietuvos Bendruomenė atstovaujama pirm. J. Karpio. Parką įsigyti rūpinamasi Bendruomenės vardu.

(pr. a.)

• Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai nupigintomis kainomis, su visais patogumais, prie pat jūros, Vainų vasarvietėje, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida. Tel. (305) 864-3586.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN PLASTIC MOLD MAKERS OR EXPERIENCED MACHINIST & DIE MAKERS Must have job shop experience and be able to set up, work from blue prints & close tolerance. Salary commensurate with experience, excellent company paid benefits. NORTHERN DIE & MOLD CO. 3804 E. WILDER RD. BAY CITY, MICH. 517-684-5573 (90-96)

MACHINISTS

Steady work for men with experience; day shift; overtime.

Apply at: HYTROL MFG.

18335 Weaver Detroit, Mich. Phone: 313-272-7330 (90-94)

JAUNIMO CENTRO JUBILIEJINĖ VAKARIENĖ

Chicago lietuviams dažnai tenka pasidžiaugti turimu savo lietuviškos veiklos židiniu — Jaunimo Centru. Čia vietą randa savo susirinkimams įvairios organizacijos, čia vyksta beveik visos Chicago lietuvių kultūriniai susibūrimai bei įvykiai. Tačiau visą išlaikymo našta tenka tėvams jėzuitams, kurie jį pastatė ir juom rūpinasi.

Šiemet sueina jau 15 metų kai veikia Jaunimo Centras Chicagoje. Taigi, š. m. gruodžio mėn., 3 d., 5 v. v. didžiojo salėj yra ruošiamas tradicinė-jubiliejinė vakarienė Jaunimo Centro išlaikymui. Jaunimo Centro direktorius kun. Gediminas Kijauskas S. J. laukia gausaus atsiliepimo, nes jam tenka šiuo metu tas didysis rūpestis — Jaunimo Centro tolimesnis egzistavimas.

Vakarienės metu meninę programą atliks suvaidindami ištraukas iš VINCO KRĖVĖS "RAGANIUS" mūsų iškiliai aktorai: STASĖ KIELAITĖ, LEONAS BARAUSKAS ir JONAS KELEČIUS. Stalus papuoš ir svečius priims Ona Gradinskienė.

Organizacijos, šeimos bei pavieniai asmenys kviečiami dalyvauti šioje jubiliejinėje vakarienėje ir prašomi bilietus įsigyti iš anksto Jaunimo Centre telef. 778-7500, arba pas tėvus jėzuitus tel. RE 7-8400.

Marija Remienė

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Mieste nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 7 v. v., skyriuose 10 iki 9 v. v. Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

SPECIALUS PIRKINYS! PIRMOS RŪŠIES! LIUKSUSINIAI "CRUSHED VELVET" LOVOS UŽTIESALAI

16.99 VIENGUBO DYDŽIO REG. 25.00

18.99 REG. 30.00 PILNO DYDŽIO

25.99 REG. 35.00 "QUEEN" DYDŽIO

28.99 REG. 40.00 "KING" DYDŽIO

17.99 REG. 27.00 UZUOLAIDOS 84"

- Nereikalingos prosijimo
- Skalbiama mašina
- Nesuštraukiančios

Dabar, pirmą kartą, mes galime jums duoti galimybę sutaupyti perkant pirmos rūšies liuksusinius "crushed velvet" lovos užtiesalus su pritaikytu užbaigimu ir priderintais užuolaidais. Medvilnės ir sintetinės medžiagos derinys, yra mašina plaukamas, mašina džiovinamas, ir visai neprosijamas. Pasirinkite vieną iš šių žavių spalvų: violetinė, raudona, tamsiai žalia, ryškiai mėlyna, seno aukso arba juoda. Paštu ir telefonu užsakymai priimami. Skambinkite 241-3070 bet kuriuo laiku, Lorain 233-6141, Elyria 322-6304. Budget Domestic visose krautuose.

Suvažiavimo grupė dalyvių: priekyje sėdi: Čyvaitė, Babickas, Giedris, Čyvas ir Dirvos bendradarbis A. Laukaitis, Toliau sėdi Puškorius, Kurzonas ir Dirvonis, V. Bacevičiaus nuotrauka

MAINTENANCE MEN

Male or Female

Positions open for general repairmen mechanical for qualified individuals who hold a journeyman's card and/or at least 5 years industrial maintenance experience. \$5.27 per hour wage plus liberal benefits.

If qualified reply to:

Employment office KAISER ALUMINUM & CHEMICAL CORPORATION 5201 Enterprise Blvd. Toledo, Ohio An Equal Opportunity Employer (88-9D)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

INŽ. R. KUDUKIO
PAGERBIMAS

Clevelando miesto viešųjų įmonių direktoriaus Raimundo Kudukio pagerbimas rengiamas sekmadienį, gruodžio 3. Iškilminguose pietuose kviečiami dalyvauti visi Clevelando lietuviai. Pietūs įvyks Hofbrau Haus restorane, E. 55 St. & St. Clair Ave., 2 val. p. p. Kvietimas asmeniui \$7.50.

Clevelando lietuvių šimtmečio istorijoje yra pirmas toks aukštas lietuvių paskyrimas miesto administracijoje. Raimundas Kudukis, vadovaudamas miesto viešųjų įmonių departamentui, neužmiršta ir lietuviškojo gyvenimo. Dalyvauja mūsų organizacijose, renginiuose, padeda kiekvienam lietuviui, kuris į jį kreipiasi.

Jo pagerbimo pietuose dalyvaus meras Ralph Perk ir jo kabineto nariai, amerikiečių spaudos atstovai. Svarbiausia, žinoma, kad juose dalyvautų daug lietuvių. Kvietimus reikia įsigyti iki gruodžio 1. Jie gaunami pas komiteto narius: K. Žiedonį, J. Malskį, E.

Stepą, R. Būblį, A. Mikulskį, Alg. Pautienį, A. Jonaitį, F. Eidimtą, J. Stempužį ir Alg. Širvaitį.

LIETUVIŲ NAMŲ VAINIKO IŠKĖLIMAS

Naujųjų lietuvių namų statybos mūro darbai jau baigti. Nors pasitaikė daug blogo oro dienų, Jono Nasvyčio vadovaujama mūrinių bendrovė darbą atliko per penkis savaites. Pastatas, iškylęs apie 30 pėdų nuo žemės paviršiaus, traukia visų apylinkėje gyvenančių žmonių dėmesį. Jono

Nasvyčio bendrovė darbą atliko labai gerai.

Vyriausias statybos rangovas Linas Staškūnas tikisi poros savaitių laikotarpyje uždėti stogą ir pradėti vidaus įrengimus.

Pagal lietuvišką tradiciją sekmadienį, lapkričio 26, rengiamas vainiko iškėlimas ant naujųjų namų. Visi Lithuanian Village Inc. akcininkai, statybos rėmėjai ir visi lietuviai lapkričio 26, po lietuviškų pamaldų, kviečiami atvykti į naujuosius namus. Bendrovės vadovybė padarys pranešimą apie tolimesnius darbus ir vainiko iškėlimo progą visus kukliai pavaišins. Ta progą bus galima apžiūrėti visą pastatą iš vidaus ir pamatyti, kaip atrodo salė, klubas ir kitos patalpos.

• Labai žema kaina parduodama "Olympia" firmos, liet. raidynu nauja rašoma mašinėlė. Teirautis telefonu 486-2111.

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas viršuj, suaugusiems. Nuoma \$65.00 mėnesiui. Tel.: 391-1996. (90-91)

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos. Mūrinis, 6 kambariai. Pramogų kambarys, 1½ vonios. Jaukioje gatvėje Naujosios parapijos rajone. Skambinti 481-3078. (90-91)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

SHEET METAL MECHANIC

LAYOUT MAN
PRESS BRAKE OPERATOR
WELDER

Second Shift
Full or Part Time

Experienced only need apply.
Profit sharing, paid hospitalization.

Apply in person

PROTOTYPE
FABRICATORS

10911 Briggs Rd.
Cleveland, Ohio

(84-90)

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO IŠKILMINGA VAKARIENĖ

ĮVYKS LAPKRIČIO 25 D., ŠEŠTADIENĮ, 7:30 VAL. VAK.,
CLEVELANDE, ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE

Vakarienėje dalyvaus adv. Zigmas ir dr. Danutė Butkai. Meninę programą išpildys Clevelando jaunesni menininkai. Vietas rezervuoti ir bilietus įsigyti galima per Pr. Razgaitį, tel. 442-9321.

Visi Clevelando lietuviai maloniai kviečiami vakarienėje dalyvauti.

SEIMUI RENGTI KOMITETAS

Aušros kvartetas Clevelande lapkričio 11 d. skautų akademikų šventėje išpildęs programą. Iš kairės: D. Kozulytė, R. Čerškutė, A. Tautkevičaitė ir N. Giedritnaitė, J. Garlos nuotrauka

AKADEMIKŲ SKAUTŲ-SKAUČIŲ ŠVENTĖ

Lapkričio 11 d. Šv. Jurgio parapijos salėj vėl turėjom malonią pramogą -- akademinio-skautiško jaunimo surengtą ir Clevelando A.S.D pirmininkės I. Navickaitės sklandžiai pravestą šventę - vakarą.

Po oficialios dalies, kurioje buvo pristatyti nauji A.S.D ir Korp! Vytis nariai ir po pasveikinimų sekė programa.

Pirmojo daly išgirdo me labai įdomią ir, pasakyčiau, labai lavinančią prof. R. Šilbajorio paskaitą "Žodis ir gamta". Tiesiog reikia stebėtis, kaip iš trumpučio vieno ar dviejų posmelių eilėraščio literatūros kritikas sugeba "iškasti" tiek daug filosofijos, tiek paslėptų minčių ir idėjų. Prof. R. Šilbajoris turi talentą vaizdžiai, įtikinančiai perteikti mintis ir išlaikyti auditorijos dėmesį gana ilgą laiką. Savo paskaitos iliustracijomis jis ėmė Brazdžionį, Aistį, Radauską;

neapsėjo ir be okupuotoje Lietuvoje gyvenančių poetų. Citavo Meką, Mieželaitį (ar tat jau būtinai reikėjo -- vienas Viešpats ir gal pats prelegentas težino...)

Po to džiaugėmės Windsor "Aušros" mergaičių kvarteto dainomis. Padainavo jos 15 dainų. Įvairių dainų: su romantiška nostalgija, svajinų ir linksmų. Pastarosios buvo šilčiausiai publikos priimtos. Balsai dainininkų gražūs, išlavinėti, harmonija bepriekaištų. Akordeonistė Kr. Puidaitė parodė, kad aukso medalis, gautas muzikos mokykloj, yra tikrai pelnytas.

Lietuvių kalba -- (ta-rena, kirčiavimas) su nežymiom išimtim švari, taisyklinga. Ir tiek daug išmokyti dainų tekstų! Kvarteto vadovė p. V. Tautkevičienė man sakė, kad jos mokinijos mintinai 50 dainų. Žinote, tai jau išidėmetinas rekordas, kuris šiam jauniosios generacijos ketvertukui pelno ypatingą pripažinimą ir pagarbą.

Gražios "aušros" višur laimi publikos simpatijas. Jų laikysena scenoje (su mikrofonais rankose) -- "santūriai moderni", jei taip galima išsireikšti.

Kvartetas įsteigtas 1965 m. Kvietimų gastrolėms gauna labai daug ir negali visų priimti, nes, reikia atsiminti, dainininkės turi dirbti (dvi mokytojos, kitos studentės) ir negali kiekvieną

savaitgalį gastrolėms paskirti. Šiuo metu kvartetas ruošiasi idainuoti dainas plokštelei, kurią išleis "Margutis".

Tautkevičių šeima, (abu tėvai ir duktė Aldona) kurios pastangomis ir pasiaukojimu "Aušros" kvartetas įkurtas ir taip gražiai reprezentuoja lietuvišką dainą, pelno padėką ir pagarbą.

Akademikų šventė pabaigta pasilinksminimu. Jaunimas šoko, o senesnieji maloniai praleido vakarą besivaikindami akademikų ir mamų paruoštais skanumynais.

Skt. P.K.

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamų colonial, valgomasis kambarys, įrengtas rūšys, 2 mašinų šildomas garažas, aptvertas sklypas. Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd. Naujosios parapijos ir Holy Cross rajone. Virš 20's. Tel. 481-1325.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Automatic Screw Machine Operator

Set-up and operate Brown and Sharp single spindle automatics. Job shop experience, steady employment, overtime, usual fringe benefits. Apply in person. Solon-Bedford area.

Lubricip Div. Houdaille Ind Inc.

28815 AURORA RD.
SOLON, OHIO

An Equal Opportunity Employer (89-90)

HORIZONTAL BORING
MILL OPERATORS
WITH JOB SHOP EXPERIENCE
HIGH HOURLY RATE
SUBSTANTIAL OVERTIME.
EXCELLENT FRINGE BENEFITS
ADVANCE MFG. CO.
6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

DIEMAKERS

Immediate opening for Diemakers with experience on medium to large automotive and appliance dies. High hourly rate with substantial overtime. Excellent fringe benefits.
ADVANCE MFG. CO.
6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

KELLER OPERATOR
JOB SHOP EXPERIENCE
HIGH HOURLY RATE
PLENTY OF OVERTIME
EXCELLENT FRINGE BENEFITS
ADVANCE MFG. CO.
6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

SKILLED OR UNSKILLED
MILL MANUFACTURE
WIRER ROD AND STRIP
STEADY WORK. HIGH PAY
AND GOOD BENEFITS.
Call 489-7211 (85-89)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
IRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan-
doje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

• DIRVA šią savaitę penktadienį, dėl Padėkos dienos šventės, neišeis. Kitas numeris pasirodys trečiadienį, lapkričio 29 d.

• Teodoras Blinstrubas, ALT S-gos pirmininkas, sąryšy su Dirvos skelbiamu paramos vajumi, padidino savo įnašą Vilties Draugi-

joje 25 doleriais.

• Kun. Stasys Raila, dėkodamas už talką Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, spausdinant jos pranešimus ir taikų persekiojamu lietuvių aprašymą Dirvoje, atsiuntė auką 30 dol. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Dail. D. Rėklytė - Aleknieinė atidaro dail. Andriaus Baluko parodą Čiurlionio galerijoje. Šalia stovi dail. J. Daugvila. Z. Degučio nuotrauka

• Korp! Neo-Lithuania 50 metų sukakties minėjime iškilmių akimirks tekto stebėti lapkričio 12 d., 10 val. ryto gausus būrys korporacijos narių, ir vyresniųjų ir jaunesniųjų, jų tarpe matėsi ir daug žinomų mūsų visuomeninėje gyvenime veidų, susirinko mišioms lietuvių jėzuitų koplyčioje. Prie altoriaus stovėjo korporacijos vėliava, garbės sarpyboje stovint jauniems korporantams. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. Algimantas Kezys, SJ. Pamokslė ypač aukštai iškėlė korporacijos šūkyje akcentuojamą ir gyvenime vykdomą tautiškumo idėją. Pamokslininko žodžiais, kiek tautiškumas buvo svarbus Korp! Neo-Lithuania steigimosi dienomis prieš 50 m., kada Kauno universitete buvo plačiai išgalėjusios internacionalinės apraiškos, tiek jis svarbus yra ir šandien, gyvenant svetimoje aplinkoje. Po mišių korporacijos nariai ir kiti nuėjo prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, kur buvo padėtas vainikas, tartas žodis ir sugiedotas Lietuvos himnas. Iš čia korporacijos nariai nuvyko į kapines aplankyti mirusiųjų korporantų kapus, o vėliau įvyko minėjimo akademija Tautiniuose namuose.

• TUO METU, kai neolituantai meldėsi jėzuitų koplyčioje, Jaunimo centro didžiojoje salėje, pripildytoj "Lituanikos" skautų tunto skautų bei jų tėvų, kun. Zaremba, SJ laikė pamaldas "Lituanikos" tunto skautams. Mišioms pasibaigus vyko tunto sueiga. Visų keturių Chicagos skautų tuntu gretos yra tokios skaitlingos, kad vykstant tik vieno tunto sueigai, visi vargiai telpa didžiojoje Jaunimo centro salėje. Gi rengiant visų Chicagos lietuvių skautų bendrą šventę šv. Jurgio dienos proga, tenka nuomoti net Bogan aukšt. mokyklos sporto halę. Tai tęsiasi jau eilė metų ir per tą laiką skautijos eilės neretėja, jas vis papildant susipratusių tėvų išaugintam atžalynui. O lapkričio 12 d. ryto bendras įspūdis Jaunimo centre bei lietuvių jėzuitų vienuolyno ir koplyčios aplinkoje buvo toks, kad yiskas čia alsuoja ta lietuviškąja gyvybe, kurios pagrinde yra tautiškumo idėja.

• KAIP DAUGELIUI žinoma, prieš porą metų Chicagoje Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis buvo paruošta Genocido paroda.

Ji buvo iškilmingai atidaryta Chicagoje viename vidurinės mokyklos viešbutyje. Jos rengimo pirmininkas tada buvo nusipelnęs tautinės srovės veikėjas, plačių poliėkių visuomenininkas dr. Leonas Kriauėeliūnas. Vėliau ši paroda, berods, dar buvo nuvežta į Clevelandą. Bet šiuo metu visi eksponatai, sukrauti į dėzes, stovi Altos būstinėje. Kun. A. Kezio pasakojimu, kai kurie Altos žmonės (jų tarpe dr. Vl. Šimaitis) pasiūlė parodos eksponatus nufilmuoti ir paruošti dokumentinį filmą 45 minučių ar vienos valandos ilgio anglų bei lietuvių kalbomis. Pasiūlymas sudomino kun. A. Kezį. Reikia tikėti, kad Altos vadovybė ir plačioji visuomenė tam pritarė, nes gerai paruoštas dokumentinis lietuvių tautos genocido filmas ilgiems laikams liudys lietuvių tautos kančias bei aukas ilguose okupacijų metuose. Turint paruoštą filmą, jį būtų galima kiekviena proga rodyti įvairiose lietuvių kolonijose, o taip pat ir svetimtaučiams. Dešimtmečių bėgyje tokio filmo vertė žymiai didėtu.

• PRIEŠ PAT žinomojo mūsų kalbininko prof. A. Salio mirtį Lietuvių Foto Archyvas, LB švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūno ir kitų buvo paprašytas, suspėjo nufilmuoti profesorius ir įrašyti jo testamentinius žodžius mums ir ateinančioms kartoms. Po profesoriaus mirties būrelis juo buvusiu studentu ėmėsi iniciatyvos rinkti aukas, kad filmą būtų galima galutinai paruošti. Kaip žinia, per palyginus trumpą laiką mirusiojo profesoriaus buvę mokiniai bei gerbėjai sudėjo ir Lietuvių Foto Archyvui perdavė 559 dol. Stambesniųjų aukotojų tarpe randame K. ir K. Bradūnus, St.

Daunį, A. Dundulį, R. Gaičalių, dr. M. Gimbutienę, J. Kavaliūną, Br. Kviklienę, S. Salių, Z. Umbražiūną ir eilę kitų. Tad dokumentinis filmas apie išeivijoje mirusį vieną iš didžiausių mūsų kalbininkų jau nebe svajonė, bet tikrovė. Pagarba tiems, kurie laiku iškėlė šio filmo idėją, nes vienos kitos savaitės pavėlavimas jau būtų buvęs niekad nebesugrąžinamas nuostolis.

• IŠ NEOFICIALIŲ šaltinių teko patirti, kad lapkričio 11 d. į Chicagoją buvo atvykęs II Jaunimo Kongreso Finansų komisijos pirm. dr. J. Kazickas. Jaunimo centre sušauktame kongrese rengimo komiteto posėdyje, esą, dr. J. Kazickas, už didelį darbą organizuojant bei pravedant kongresą, asmeniškoms aukomis apdovanojęs R. Sakadolskį, S. Mikoliuką, L. Nainytę ir gal dar kitus. Esą, pirmiesiems dviems užfundijęs kelionę į Europą bent kuriuo laiku, kada jie tik nori, L. Nainytę, o gal dar ir kitus, apdovanojęs apvaliomis pinigėmis sumomis. Kaip kad pradžioje minėjau, visa tai padaręs iš savo kišenės. Kadangi spaudai durys į tą posėdį buvo uždarytos, žinias teko susirinkti iš Jaunimo centro šeiminių. Tikiu, kad jos tikslios, nors nepilnos. Už tokį žygi dr. J. Kazickas nusipelnė ne tik jaunimo, bet ir visų pagarbos.

• ŠIOMIS DIENOMIS Lietuvoje mirė vieno žinomo Chicagos lietuvių gydytojo, aktyviai besireiškiančio ypač tose institucijose, kurios remia išeivijos lietuvių mokslinį bei kultūrinį gyvenimą, motina. Prieš porą savaitių teko asmeniškai kalbėtis su tuo tikrai nedvideiška nusiuteikusi

gydytoju. Jis pasakojo, kad motina Lietuvoje sunkiai serga, kad gal tai jau paskutinės jos gyvenimo dienos. Tada jam pasakiau: "Daktare, juk gali nuvažiuoti mirštančią motinėlę aplankyti. Tau leidimą juk duos, nes dirbi ne politinį, bet daugiau mokslinį ir kultūrinį darbą". Bet gydytojas atsakė, kad reikia turėti ir principus. Jei savo laiku keliais atvejais per radiją esu kvietęs tautą laikytis ir nepasiduoti, tai būtų prieš mano paties principus dabar ten lankytis, kai tauta nelaisvėje tebe laikoma tų pačių Maskvos jėgų... Maždaug taip kalbėjo gydytojas aną vakarą. Mes gi jo portrete matome aiškų principingumą, kurie laikosi didžioji dalis laisvosios lietuvių išeivijos. Tebūna nuoširdi užuojauta jam dėl mylimos motinėš mirties, kurios jis nematė beveik 30 metų.

DETROIT

Korp! Neo-Lithuania 50 metų sukakties šventė Detroite

Sol. A. Simonaitytė.

Lapkričio mėn. 25 d., po Padėkos dienos, šeštadienį, Lietuvių Namuose Detroite yra rengiamas Korp! Neo-Lithuania aukšinio jubilėjaus paminėjimas, kuris prasidės 7:30 val. iškilmingu posėdžiu, po to, seks meninė dalis ir balius.

Meninę dalį išpildys sol. Audronė Simonaitytė, akom panuojant žyvybei Modestienei. Šokiams gros Korp! Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algio Modesto. (jg)

• "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" knygos I tomas jau atspausdintas ir įrištas. Kaina 12 dolerių. Gaunama adresu: K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

• Prof. dr. Eug. Gedgaidas, Minesotos universiteto Radiologijos departamento direktorius, išrinktas į Minesotos universiteto senatą. Tai yra didelis retas mokslininko pagerbimas. Universitetas turi apie 56000 studentų.

• A. a. kun. K. Žvirblis, OP, užpraeitą pirmadienį palaidotas iš dominikonų bažnyčios Washingtone. Lai dotuvių šv. Mišias atnašavo net 19 kunigių drauge. Lai dotuvėse dalyvavo ir lietuvių gražus būrys, jų tarpe ir v. Kajeckienė, kun. dr. T. Žiūraitis.

PRINTING PRESSMEN

For night shift on Miehle 36 and Harris LXD offsets. Must know color and have ability to do quality printing. Union shop with all premiums paid for Blue Cross and Blue Shield for employees and family. Sick and accident insurance. Vacations and holidays paid. Full time plus overtime.

Come to work for a company that hasn't laid off a man in 45 years. KALAMAZOO LABEL COMPANY 321 W. Ransom St. Kalamazoo, Mich. 49006 Phone 816-381-5820 ask for Mr. Holmes. (88-94)

A.A. PRANAS LEMBERTAS

Penkių metų mirties sukaktis

1972 m. lapkričio 29 d.

Lalkas greit bėga. Jo nebėra šiam pasauliui, bet jis gyvas mano širdy ir mintyse, iki mirties ir mane pas jį nuves. Gilaus liūdesio suspausta, prisimenu jį kasdien, o ypatingai šį lapkritį...

Šv. Mišios: šv. Kazimiero bažnyčioj Los Angelėj: lapkr. 26 d. 12 v. 30 m. ir lapkr. 29 d. 8 v. Pranciškonių vienuolyne, Kennebunkport, Romoje.

Prašome draugus, pažįstamus prisiminti maldose.

Nuliadę Žmona ir sūnus Vitalis su Šeima

Ponią

ONA RALIENE

ir šeimą, jos mielam tėveliui mirus, gi-

liai užjaučiame ir kartu liūdime

Izabelė ir Jonas Stankaičiai

Mielam prieteliui

DR. GEDIMINUI BALUKUI,

jo mylimai motinai mirus Lietuvoje, reiškiamė gilią užuojautą

Roma ir Danielius Degesiai

A. A.

PAULINAI

JOKŪBAITIENEI-TIKNIENEI

mirus, jos sūnui VYTAUTUI JOKŪBAIČIUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

Stasys Lazdinis ir šeima

VYTAUTUI JOKŪBAIČIUI

ir šeimai, netekus motinos, reiškiamė nuoširdžią

užuojautą

Stasė ir Jonas Kelečiai

V. Stankienės vadovaujama taut. šokių grupė Žilvytis šoka tautų pasirodyne Navy Pier, Chicagoje. Z. Degučio nuotrauka